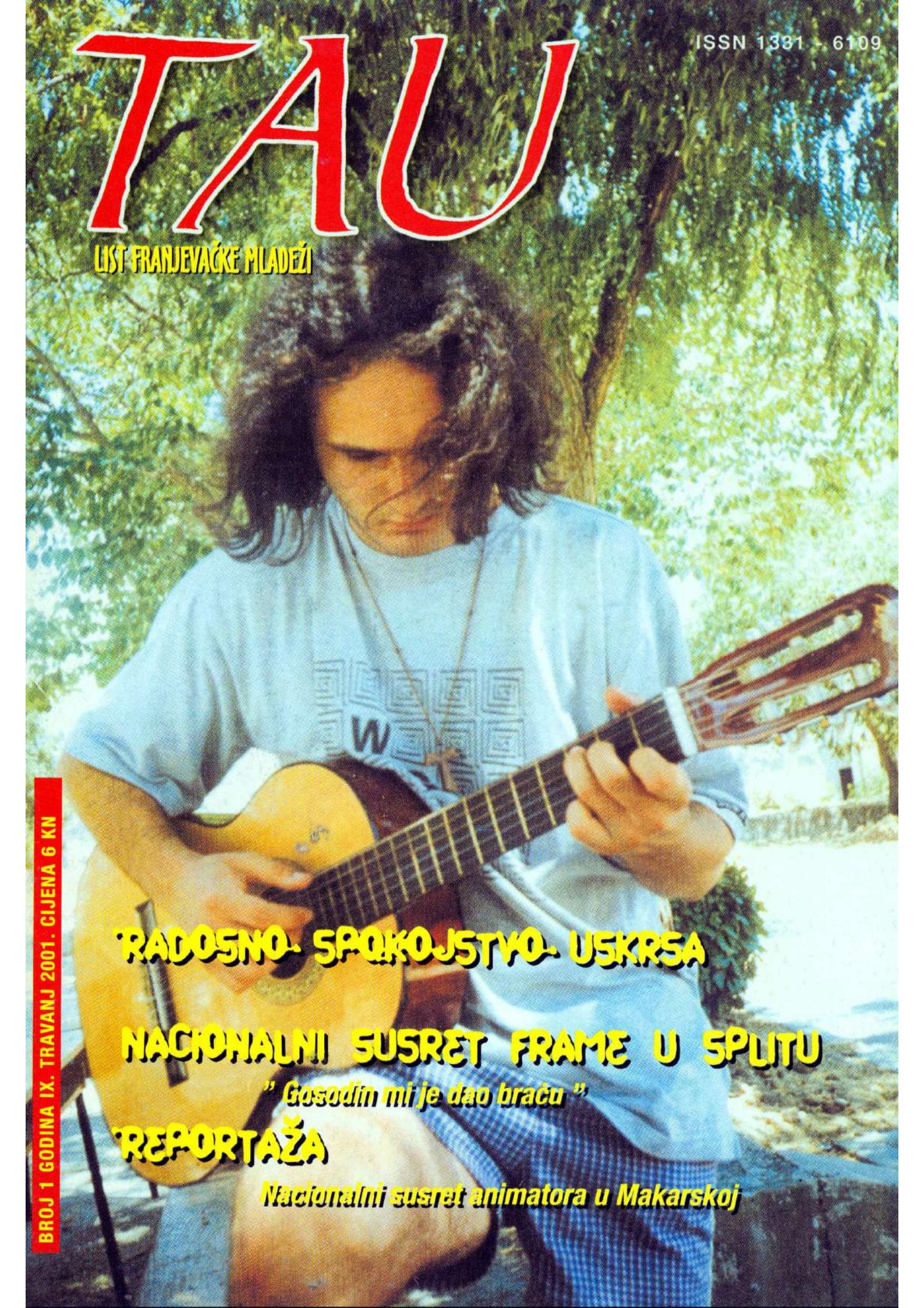

TAU

LIST FRANJEVAČKE MLADEŽI

RADOŠNO- SPOKOJSTVO- USKrsa

NACIONALNI SUSRET FRAME U SPLITU

"Gospodin mi je dao braću"

REPORTAŽA

Nacionalni susret animatora u Makarskoj

"JA SAM USKRSNUĆE I ŽIVOT:
TKO U MENE VJERUJE, AKO I UMRE,
ŽIVJET ĆE."

lv 11.,25

Uvodnik

Mili moji framaši!

Eto, korak po korak i ušla FRAMA u novo tisućljeće. A da ne bi bilo samo tisućljeće novo, novi je i glavni urednik lista koji upravo imate u rukama. Izgleda da je sudbina glavnog urednika "TAU-a" postala jednaka onoj nogometnih trenera kod nas. Oni koji prate hrvatski nogomet znaju o čemu govorim.

Sam "TAU" i nije naišao na neke velike promjene. Dugo, dugo smo razmišljali što ubaciti, a što izbaciti, tako da "TAU" bude zaista list Franjevačke mладеžи.

ato se tice noviteta, primjetit cete i sami da smo uveli rubriku Iz života sv. Franje. Nekih drugih većih noviteta ni nema.

Cak tri godine prošle su od posljednjega Nacionalnoga susreta Frame u Tolisi, pa je logično da tema broja bude VI. nacionalni susret FRAME u Splitu. Kako bismo se svi malo prisjetili onoga zbog čega su framaši (do 1997. godine) jedva čekali kraj travnja, napravili smo mali podsjetnik na dosadašnje susrete na Trsatu i onaj u Tolisi.

Ma, zapravo, treba sve pročitati, a svi dobri kritičari neka se javе sa svojim komentarima, dobrima ili lošima, idejama, prijedlozima itd.

A sada, okrenite iduću stranicu i bacite se na čitanje.

Ah, da, skoro zaboravih, jedna maštovita čestitka:

SVIM
FRAMAŠIMA,
FRAMASICAMA,
FRATRIMA,
CASNAMA, KAO I
SVIM OSTALIM
CITATELJIMA
NASEG A
LISTA OD
SRCA ŽELIM
SRETAN
USKRS!!!

Siniša Pucić

TAU - LIST FRANJEVAČKE MLADEŽI

List izdaje: Nacionalna središnjica Franjevačke mладеžи

List uređuje: Novinska agencija FRAME

Glavni i odgovorni urednik: Siniša Pucić

Uredničko vijeće: Krešimir Šuto (Provincija Presvetog Otkupitelja, OFM Split), Katarina Brstilo (Provincija franjevaca trecoredaca, TOR), Janja Gušić (Kapucinska provincija sv. Leopolda Bogdana Mandića, OFM Cap), Marija Jerkić (Provincija Uznesenja BDM, OFM Mostar), Danijel Maljur (Provincija sv. Jeronima franjevaca konvuetualaca, OFM Conv), Siniša Pucić (Provincija sv. Ćirila i Metoda, OFM Zagreb).

Lektor: fra Krinoslav Kocijan

Adresa uredništva: Kaptol 9, 10 000 Zagreb, Hrvatska ,Tel./fax: 01/481-48-24, E-mail: frama.centar@ofm.hr

Broj ţiro računa: 30105-678-106622

Broj deviznog ţiro računa (kod Privredne banke Zagreb d.d.): 70310VAL-5782800-558443 (za Udrugu Franjevački pokret)

Preplata: Godišnja preplata za 4 broja za Hrvatsku iznosi 24 Kn, za B i H 6 DM (24 Kn), za inozemstvo 8 DM

Rukopisi i fotografije vraćaju se u dogovoru s uredništvom.

Priprema i tisak: Offset - Markulin / Lukavec

SADRŽAJ

4 Meditacija:
Radosno spokojstvo
Usksra

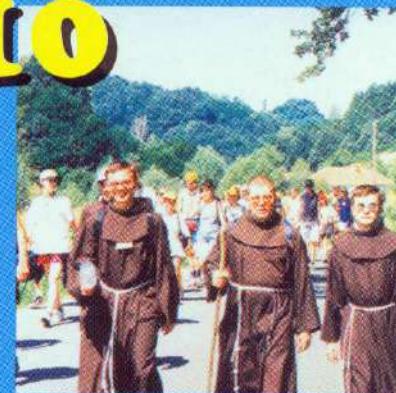
6

6 Susreti Frame

10

8 Iz života Sv. Franje

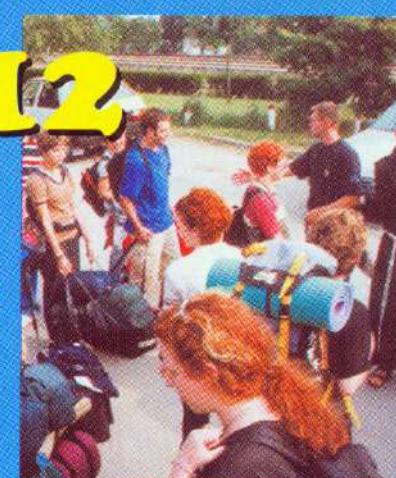
10 Gospodin mi je dao braću

12 Najava:

Nacionalni susret Frame u Splitu

13 Povijest nacionalnih susreta Frame

12

16 Reportaža:

Nacionalni susret animatora u Makarskoj

18 Predavanje:

Tipovi pojedinaca u skupini

20 Predstavljanje:

FRAMA Žabica

FRAMA Mostar

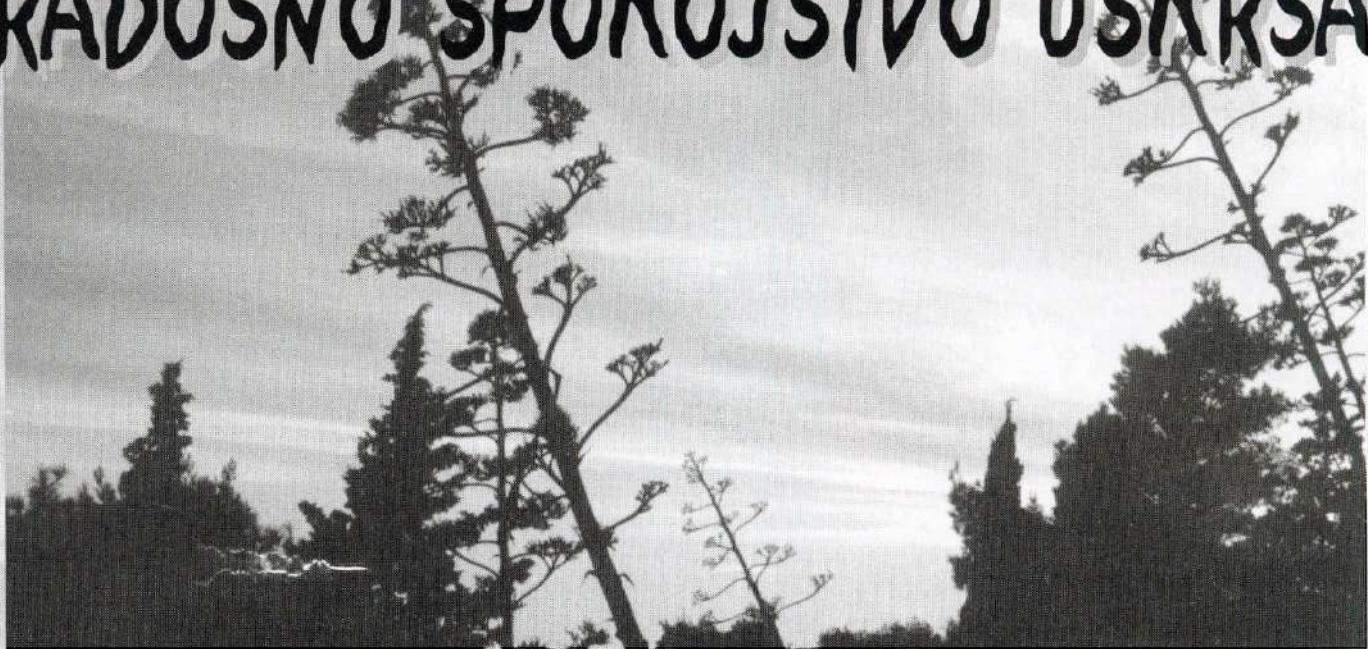
23 Vijesti

30 Humor

16

RADOSNO SPOKOJSTVO USKRSA

"Uskrsnuće Gospodinovo kao povijesni događaj, ali i kao događaj koji nadilazi povijest, sa sobom nosi iznimnu snagu života koji pobjeđuje smrt, koji postaje nov."

"Stvarnost uskrsnuća je prijelaz u neöto novo što zahvaća naš ovozemaljski život, ali uvijek smjera prema prijelazu u vječnost."

Uskrs kao blagdan i spomen-dan Kristova uskrsnuća zajedno s Božićem ulazi u cjelokupni hod teofanije, Božjeg samopriopćavanja čovjeku i čovječanstvu. Uskrs, koji se još naziva i Vazam, srce je vazmenog otajstva, koje obuhvaća osnovne događaje Kristova života. To su muka, smrt, uskrsnuće, uzašašće i dolazak Duha Svetoga.

U s k r s n u Ć e Gospodinovo kao povijesni događaj, ali i kao događaj koji nadilazi povijest, sa sobom nosi iznimnu snagu

života koji pobjeđuje smrt, koji postaje nov. Sveti Pavao nam donosi upravo to iskustvo novoga života, njegova osobnog života, kad kaže: "...da upoznam njega i snagu uskrsnuća njegova i zajedništvo u patnjama njegovim, ne bih li kako, suobličen smrti njegovoj, prispio k uskrsnuću od mrtvih" (Fil 3, 10-11). Ove Pavlove riječi oslikavaju kontrast suprotnosti, narav i dinamiku uskrsnuća. Uskrs, tj. Vazam, hrvatski je naziv za židovsku riječ pasha što označava prijelaz, ali i spomen-dan izlaska iz Egipta. Tako je Uskrs i u simboličkom značenju prijelaz. Prijelaz iz ropstva u slobodu, iz tame u svjetlost, iz smrti u život. Stvarnost uskrsnuća je pri-

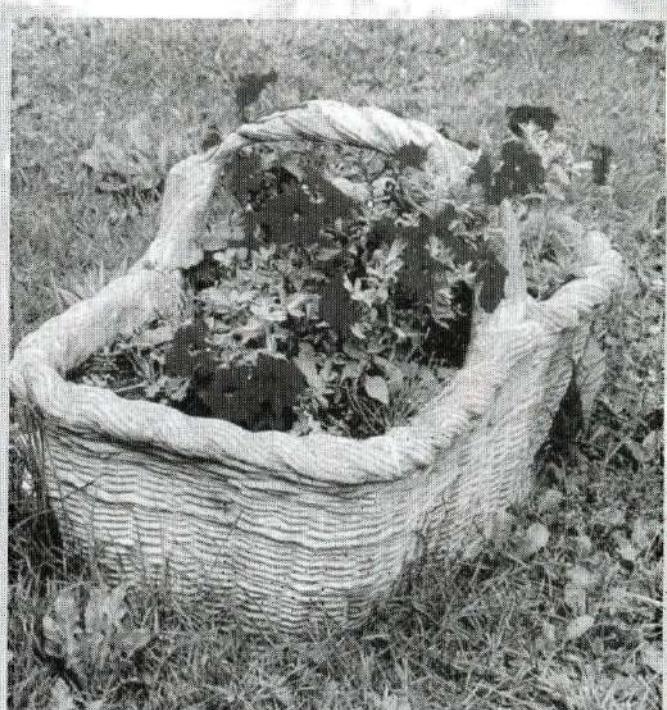
jelaz u nešto novo što zahvaća naš ovozemaljski život, ali uvijek smjera prema prijelazu u vječnost. Tu paštu, taj prijelaz lijepo izražava liturgijska molitva iz časoslova: "Bože, daj nam tako prijeći iz staroga života u novi da se pripravimo za slavu nebeskoga kraljevstva."

Nakon uskrsnuća Krist se ukazuje učenicima i prvo što im kaže je: "Mir vama!" Uplašenim i sumnjičavim učenicima Krist poručuje da mir jest. Uskrsnućem Krist, kako kaže sv. Irenej, rekapitulira - ponovo obnavlja stari i prvotni red i mir, pramir prije Adamova pada. Tako mir postaje prvi plod i prvo iskustvo uskrsnuća. Već su proroci navijestili taj mir i poistovjetili ga s Kristom, kako govori Mihej: "On - on je mir!" (Mih 5, 4).

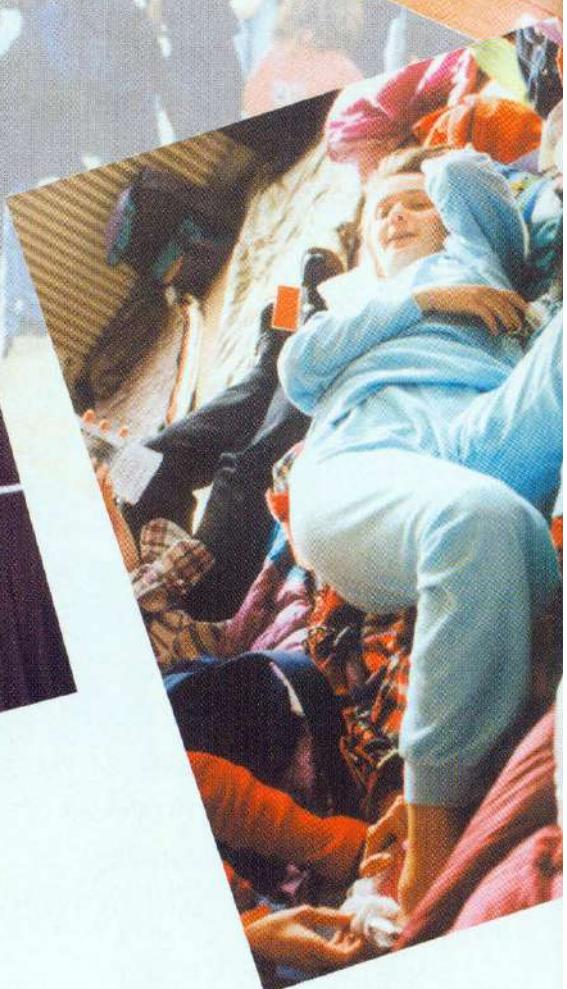
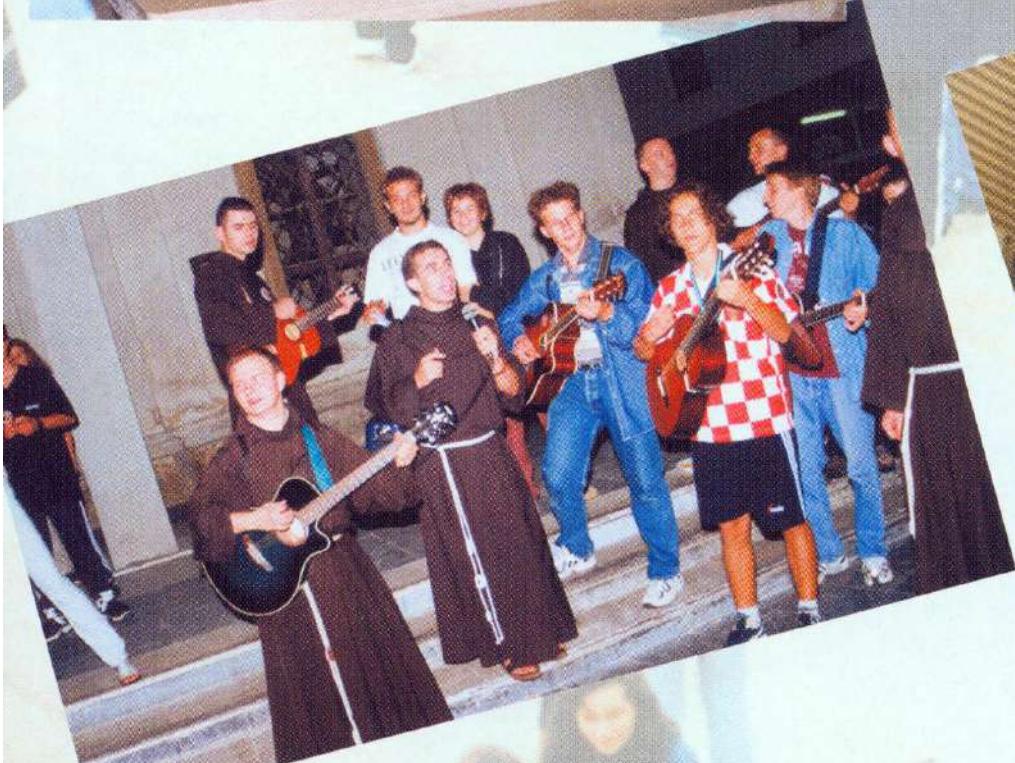
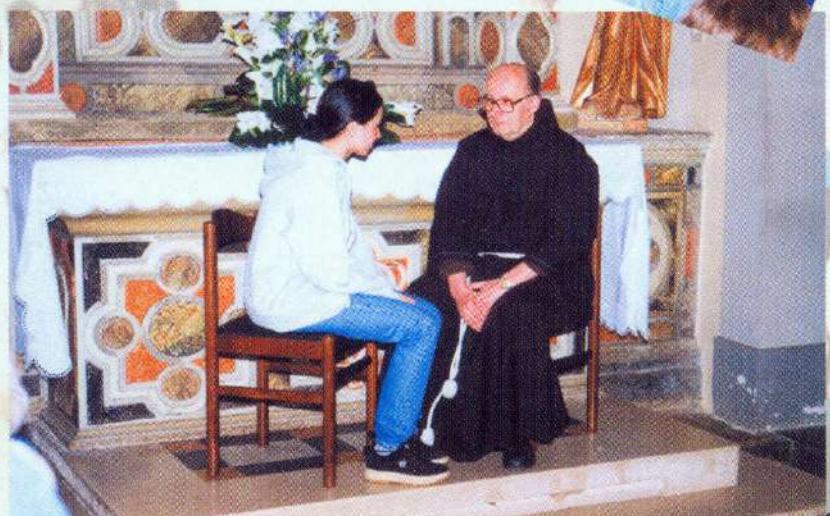
Kao što je sveti Franjo otajstvo utjelovljenja, Božić, doživio u Grecciu, tako je La Verna mjesto Franjinog dubokog proživljavanja Kristova vazmenog otajstva. Franjino mirovanje u Kristu na La Verni donosi za plod da se miče u Kristu, kako kaže sveti Pavao: "U

njemu doista živimo, mičemo se i jesmo..." (Dj 17, 28). To radosno spokojstvo Uskrsa ili uskrsni mir nas potiče da se ne bojimo, već da hrabro svjedočimo Krista naviještajući "mir vama daleko i mir onima blizu..." (Ef 2, 17).

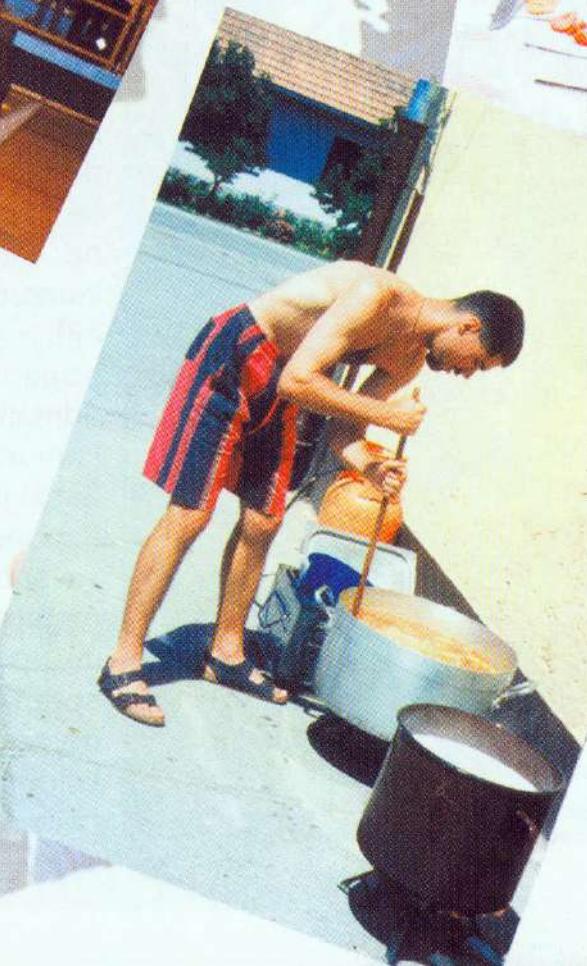
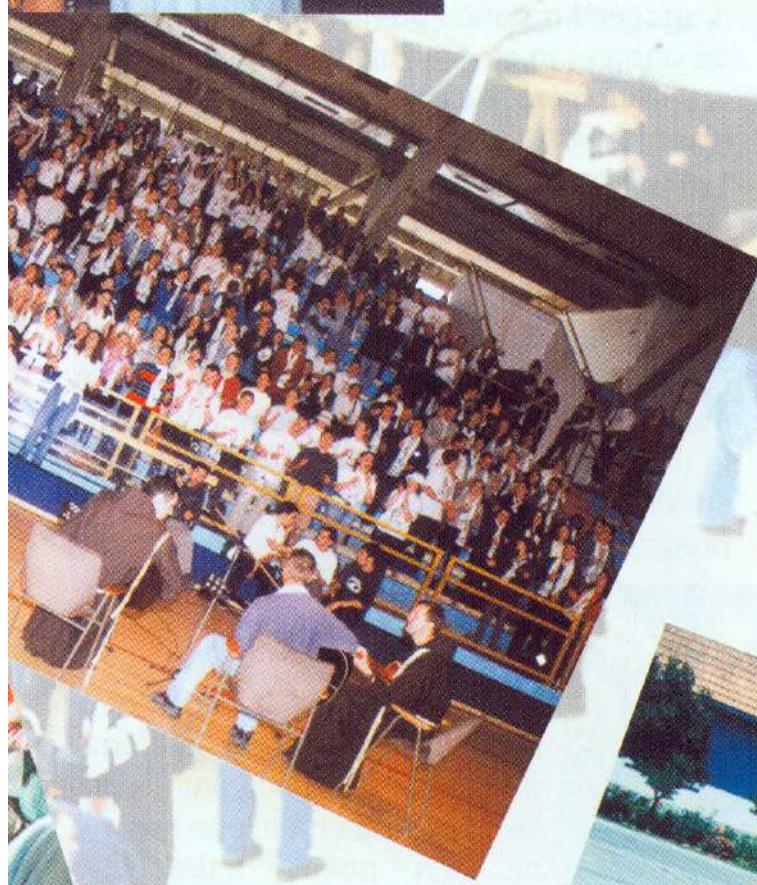
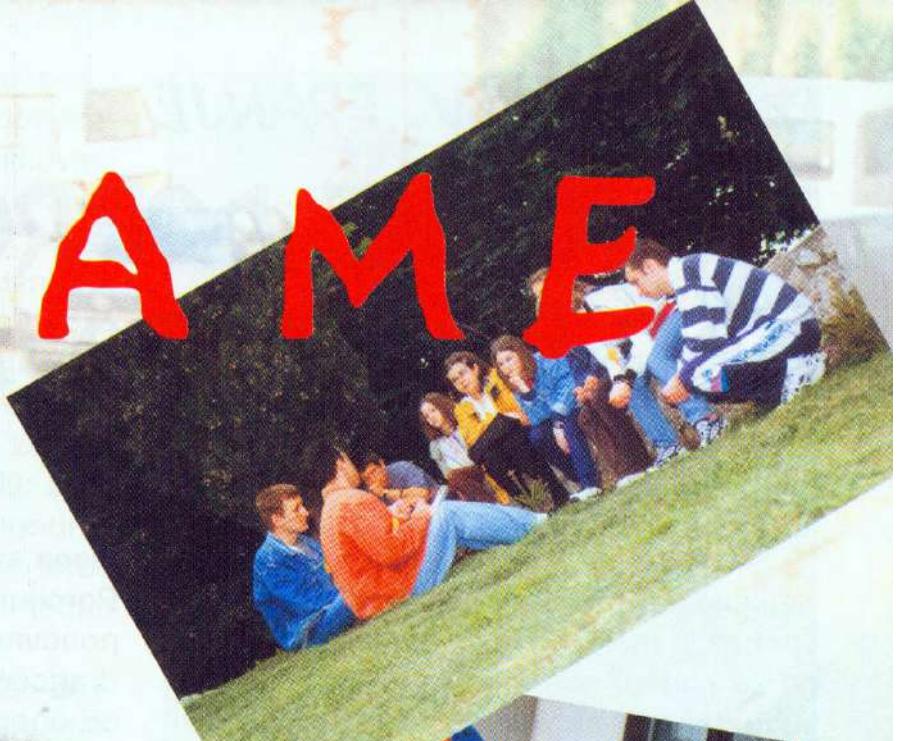
Fra Goran Malenica

S U S R E T I

FRAME

IZ ŽIVOTA SV. FRANJE

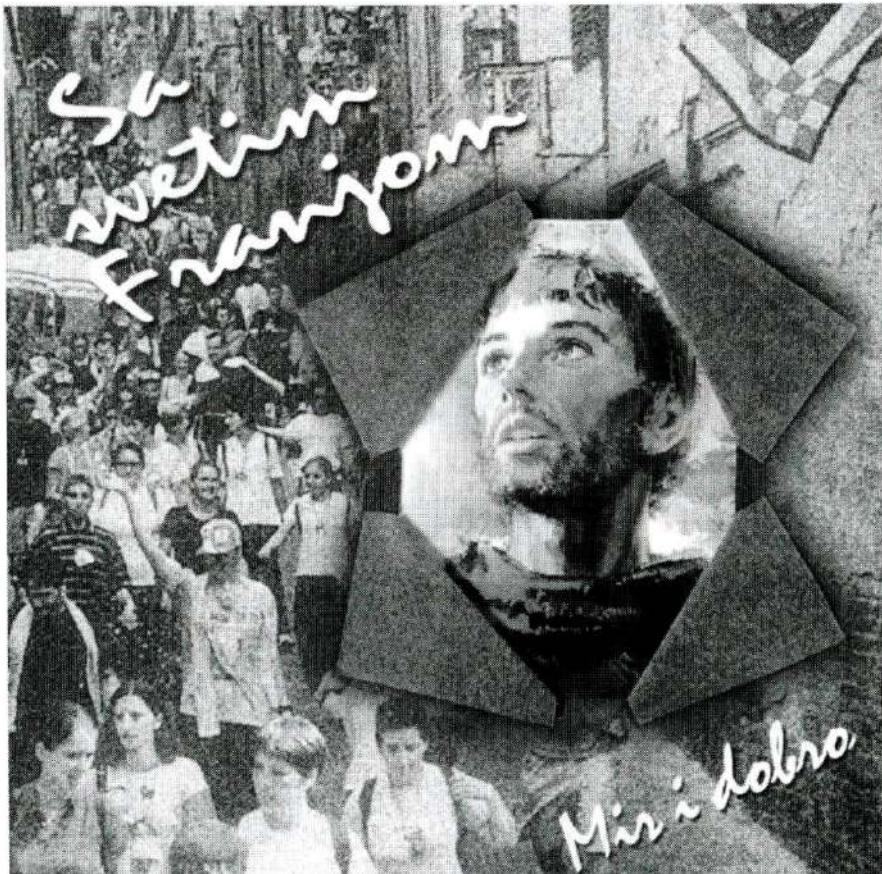
"KAKO JE DOBRO I MILO KAO BRAĆA ZAJEDNO ŽIVJETI"

(...) Kad su ljudi vidjeli kako su braća radosna u svojim nevoljama, kako sabrano i pobožno mole, kako ne primaju novac niti ga sa sobom nose i kako se međusobno ljube, po tom su prepoznавали da su pravi Gospodinovi učenici. Mnogi su k njima dolazili raskajana srca te su ih molili da im oproste sve uvrede koje su im nanijeli. A oni su od srca oprštali i govorili: "Neka vam Gospodin bude milostiv!" Ozbiljno su ih opominjali da misle na svoje spasenje. Neki su molili da ih braća prime u svoju družbu. Sva šestorica su od blaženoga Franje imala ovlast da primaju u red. Budući da su braća bila malobrojna, nekolicinu su primili u svoju družbu. S tima se, koje su ovako primili, nakon nekog vre-

mena svi zajedno vratiše u Svetu Mariju u Porcijunkuli. Kad su jedan drugoga ponovno ugledali, bili su ispunjeni tolikom dragošću i radošću da nisu mislili ni na što od onoga što su pretrpjeli.

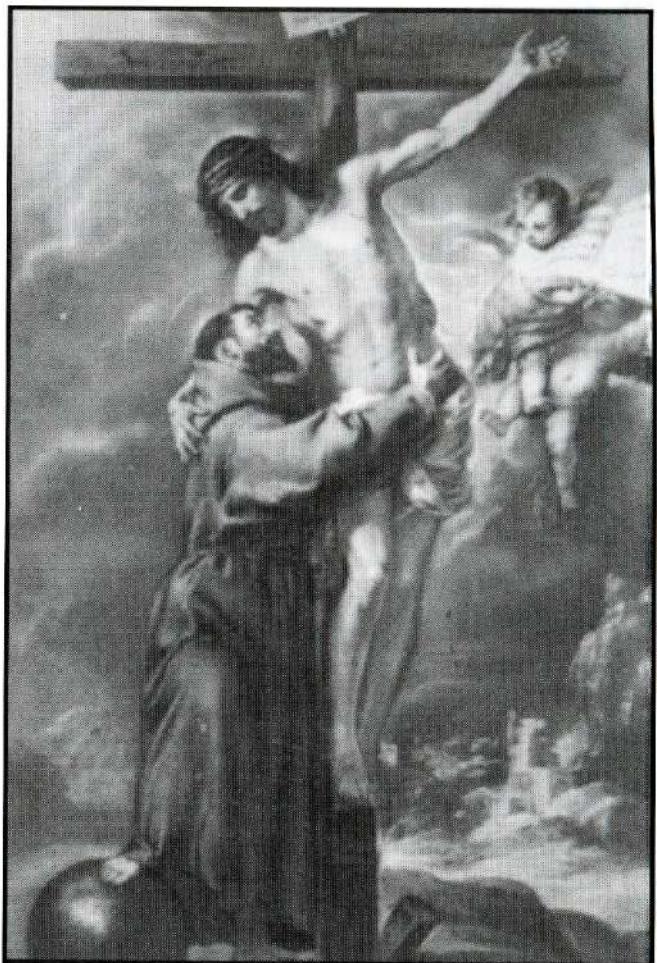
Danomice su nastojali moliti i svojim rukama raditi da bi od sebe protjerali svaku besposlicu, neprijateljicu duše. Dizali su se o ponoći i s nebrojenim suzama i uzdisajima sabrano i vrlo pobožno molili. Jedan drugoga su ljubili najnježnjom ljubavlju, služili su jedni druge i brinuli se jedan za drugoga kao što se majka brine za dragog sina jedinca. Ljubav je u njihovim srcima toliko plamtjela te su smatrali malenkošću da svoja tjelesa predaju smrti, ali ne samo iz ljubavi prema Kristu, nego također i kad bi se radilo o spasu duše i tijela njihove subraće.

Kad su dvojica braće jednoga dana išla zajedno, namjeriše se na nekoga manijaka koji se na njih počeo nabacivati kamenjem. Kad je jedan od njih opazio da kamenje pogoda njegova subrata, odmah se podmjestio da bi kamenje padalo na njega. Svaki je želio da kamenje radije pogoda njega negoli njegova subrata. Činili su to zbog međusobne ljubavi kojom su im plamtjela srca. Bijahu spremni jedan za drugoga položiti i vlastiti život. U poniznosti i ljubavi bijahu tako utemeljeni i ukorijenjeni

da su jedan drugoga poštivali kao oca i gospodara, a onima kojima je bila povjerenja poglavarska služba ili su bili odlikovani nekom milošću, pokazivali su se poniznijima i neznačnjima od ostalih. Svi su se posvema prepuštali poslušnosti, neprestano su bili spremni poslušati volju onoga koji im je nešto nalogao. Nisu pravili razliku između pravedne i nepravedne zapovijedi, jer su, što god bi im se zapovedilo, smatrali da je po Božjoj volji. Zato im je izvršavanje naloga bilo lako i ugodno. Odricali su se tjelesnih želja, sami su sebe brižljivo prosuđivali i pazili da ne bi jedan drugoga ni na jedan način uvrijedio.

Ako se gdjekada dogodilo da bi jedan drugome kazao riječ koja bi mogla povrijediti, dotičnoga je toliko grizla savjest da se nije mogao smiriti dok svoj grijeh ne bi priznao. Taj bi se ponizno prostro po zemlji, dok mu povrijedeni brat ne bi stavio nogu na usta.

Ako uvrijeđeni brat ne bi htio stati na usta onome drugome - ako je onaj koji je drugoga uvrijedio bio poglavar - uvrijeđenome bi naložio da mu svoju nogu stavi na usta, a ako bi taj bio podložnik, zahtijevao je da to onome naredi poglavar. Tako su uporno nastojali da se od njih protjera svaka srdžba i pakost, da bi se tako među njima uvek sačuvala ljubav. Trsili su se da po mogućnosti svakoj mani suprotstave pojedine kreposti, a u tome ih je pretjecala i potpomagala milost Isusa Krista.

Osim toga, nisu sebi ništa prisvajali, nego su se knjigama i drugim stvarima, koje su im dane, služili zajednički, na način koji su nam predali apostoli i koji se sačuvao. Premda je u njima i među njima vladalo istinsko siromaštvo, ipak su prema svima bili darežljivi i širokogrudni u svemu što im je darovano poradi Boga. Iz ljubavi prema Bogu su rado davali svima koji su ih molili, a napose su siromasima ustupali dobivenu milostinju.

Legenda trojice drugova (TD 41, 42 i 43)

najava

"GOSPODIN M JE DAO BRAĆU"

VI. NACIONALNI SUSRET
FRANJEVAČKE MLADEŽI U
SPLITU, 27. - 29. TRAVNJA 2001

Razmišljajući o tome ovogodišnjeg susreta Franjevačke mladeži u Splitu, nameće mi se široko "polje" onoga što bih volio izreći i s vama, dragi mladi prijatelji, promišljati. Zasigurno je i ovaj susret FRAME, kao i svi dosadašnji (hod, kapituli...) znak prisutnosti živoga Boga u životima svakoga od vas koji na njima sudjelujete. Oni su i poticaj drugima koji možda ne razmišljaju poput vas. Susreti su prilike da zajedno promišljamo koliko smo "sol zemlje i svjetlo svijeta", koliko i kako možemo unaprijediti naš osobni odnos s Bogom kao Prijateljem i Bratom, kako bi i naše bratstvo Frame, a onda i cijela Crkva odražavala Lice Boga koji je Ljubav. Susreti su mjesta i "zgusnuće" vre-

mena u kojemu doživljavamo "preobraženje" s Isusom na gori Taboru. Mjesta na kojima je vrijeme "rezervirano" samo za nas, za naše zajedništvo, za upoznavanje, sklapanje prijateljstava i zajedničko traženje daljnjih koraka u životu naših zajednica. Susreti su naše duhovne obnove, stoga im pristupite s tom nakanom. Raspoložite

srca za produbljivanje svoje i naše vjere, povjerenja i predanja Bogu.

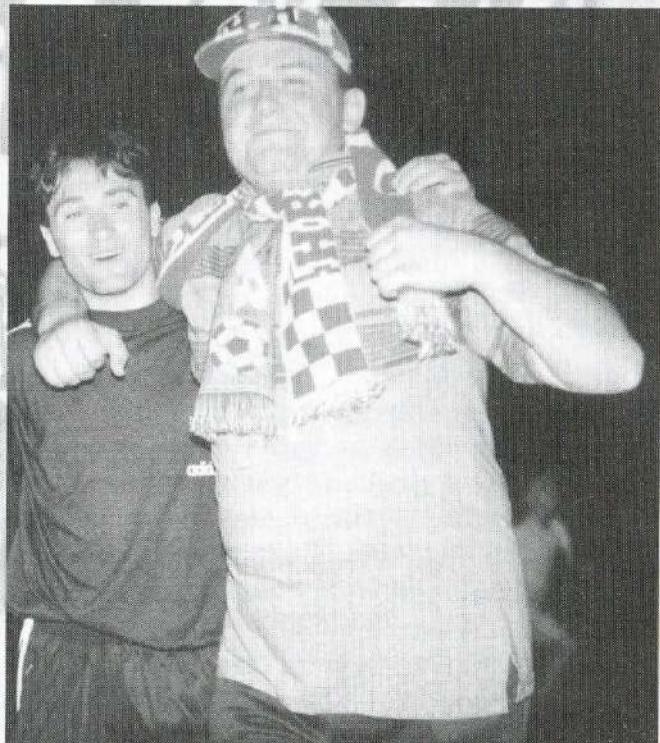
Susrest ćemo se kao Franjevačka mladež, kao oni koji žele živjeti Evandelje po primjeru sv. Oca Franje. Franjo je specifična osoba u povijesti Crkve, koja je znala prepoznati kako i kada odgovoriti na Božji poziv da "ide i popravi Crkvu Kristovu, koja se ruši".

Na nama je ista zadaća koju svakodnevno prepoznajemo u današnjoj Crkvi i, još više, u današnjem društvu. U vremenu kada se čini da se sve vrti u krugu bez kraja. U krugu nezadovoljstava, nemira, zbumjenosti, depresije...

Isus iz Nazareta poziva baš tebe, kao i mene, sada i ovoga trenutka, da nešto učinimo. Da se probijemo iz toga kruga i izidemo na svjetlo, kako bismo mogli to svjetlo unijeti u našu svakodnevnicu.

Jesi li odvažan i hrabar za takav korak? Ne leži na mladima samo budućnost, već i sadašnjost. Prihvatimo zajedno tu odgovornost, odgovornost za svakoga čovjeka, za svakoga brata i sestru, za prirodu, za svako stvorenje koje nam je Bog u svojoj ljubavi darovao i povjerio.

"I kad mi je Gospodin dao braću,

nitko mi nije kazivao što moram činiti, nego mi je sam Svevišnji objavio da moram živjeti po načinu svetog Evandelja." Evandelje pisano velikim slovom - to znači živjeti po načinu Isusa Krista, čiji život možemo, s Tomislavom Šagi Bunićem, svesti na usporedbu sa zrnom pšenice koje umire da bi dalo stostruki plod. To je autentično kršćanstvo koje je Franjo živio. Jesmo li i mi takvi? Ili je Krist uzalud umro?

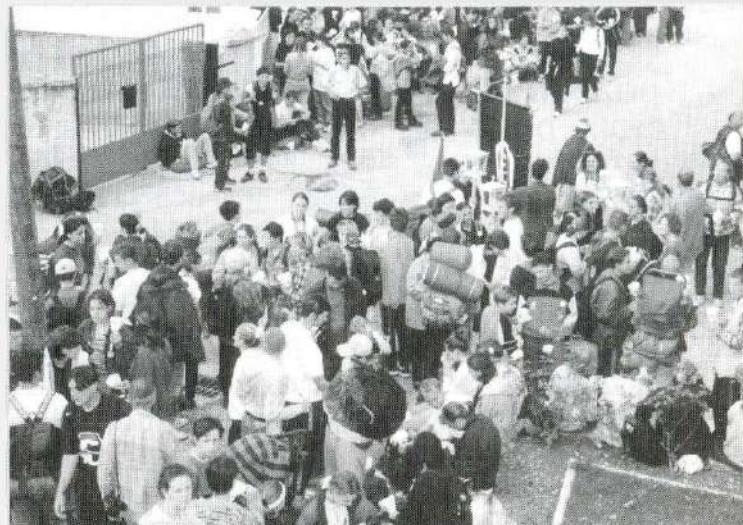
Davor Mavrić

NACIONALNI SUSRET FRAME "SPLIT 2001."

Šesti nacionalni susret Franjevačke mladeži, FRAME, održat će se ove godine u Splitu od 27. do 29. travnja 2001. Moto ovo-godišnjeg susreta je "Gospodin mi je dao braću" (OR 14). U tri dana intenzivnog druženja mladi će razmišljati o svome pozivu i ulozi u današnjoj Crkvi, društvu i bratstvu. Glavno predavanje održat će Davor Mavrić, nekadašnji predsjednik FRAME, a sada član FSR-a, Franjevačkog svjetovnog reda, Reda naše starije braće i sestara.

Stanovnici ovoga prelijepog grada, vedri i nasmijani, južnjački bučni ali uvijek prissni, dočekuju Vas otvorena srca. želimo da se u našemu gradu osjećate kao domaći. Znamenitosti i prirodne ljepote grada i okolice zadivit će Vas i nadahnuti, a ako Vas ponekad umori šarenilo i buka toga temperamentnog južnjačkog grada, prošetajte njegovim tihim

naseljima, mirnim uvalama, šumama i šetalistiima.

Očekujemo vas!

Fra Ante Čovo i framaši iz Splita!

PROGRAM:

Petak, 27. 04. 2001.

Okupljanje i okrepa (Poljud).....	17.00 - 19.30 h
Smještaj.....	19.30 - 20.30 h
Večernji program.....	21.00 h

Subota, 28. 04. 2001.

Doručak.....	07.30 - 08.30 h
Predavanje.....	09.30 - 10.30 h
Rad po skupinama.....	10.30 - 12.00 h
Ručak.....	12.30 - 13.30 h
Razgledavanje grada.....	14.00 - 15.30 h
Euharistijsko slavlje.....	16.00 h

Rekreacija.....	17.30 - 19.00 h
Večera.....	19.00 - 20.00 h
Duhovno-zabavni program.....	21.00 h

Nedjelja, 29. 04. 2001.

Doručak.....	07.30 - 08.30 h
Izlaganje po grupama.....	09.15 - 10.15 h
Euharistijsko slavlje.....	11.00 h
Ručak.....	12.30 h
Odlazak (nakon ručka)	

POVIJEST NACIONALNIH SUSRETA FRAME

Teško je u ovih nekoliko redaka opisati što za jednog framaša znači nacionalni susret FRAME. Četiri susreta na Trsatu i jedan u Tolisi nijednoga framaša koji je prisustvovao jednom od ovih susreta nisu ostavili ravnodušnim. Svaki susret bio je po nečemu poseban. No, krenimo redom.

Nakon što je ideja FRAME tek zaživjela među mladima, organiziran je I. nacionalni susret FRAME na Trsatu. Ta tri dana, od 29. travnja do 1. svibnja 1994. godine, uči će u povijest jer se tada po prvi put oko šest stotina mlađih iz brojnih bratstava Hrvatske i BiH okupilo na jednom takvom susretu. "Franjo, idi i popravi moju Crkvu! Zar ne vidiš da se ruši?" bila je tema ovoga susreta, koju su mlađi promišljali kroz bogati sadržaj (molitva, razgovori, euharistijska slavlja, predavanja i dr.) ili nastojeći potražiti odgovor, poput sv. Franje, u pitanju: "Gospodine, što hoćeš da učinim?" Već taj prvi susret na Trsatu dobio je svoj prepoznatljiv oblik i sadržaj, tj. ono zbog čega će toliko mlađih svake godine krajem travnja doći na Trsat. Tako je Trsat jednom godišnje postao "kultno mjesto" okupljanja velikog broja framaša.

Do idućega susreta na Trsatu (29. travnja - 1. svibnja 1995. godine) porastao je broj zajednica FRAME, a samim time i broj

framaša, tako da se ovom susretu odazvalo dvostruko više framaša nego godinu ranije, njih oko 1300. Ovaj susret dao je mnogim framašima odgovor u njihovom traženju sebe u ovome svijetu, u čemu im je zasigurno pomogla i tema: "Evo me, pošalji mene! Neka mi bude po tvojoj riječi", te predavanja fra Andrije Bilokapića i s. Rebeke Anić.

III. nacionalni susret FRAME na Trsatu, od 26. do 28. travnja 1996., donio je rekordan broj okupljenih framaša, čak 1500. Fra Bonaventura Duda održao je predavanje na temu: "S Franjom otkrij i živi svoje krštenje".

Od 25. do 27. travnja 1997. održan je i IV. susret FRAME, na žalost i posljednji na Trsatu na ovoj razini. "Učitelju gdje stanuješ?" bila je tema ovog susreta u Godini Isusa Krista. Pred oko 1000 framaša središnju sv. misu predvodio je pok. riječko-senjski nadbiskup dr. Anton Tamarut.

Nakon četiri zaredom održana susreta na Trsatu, V. nacionalni susret FRAME održan je, za promjenu, u Tolisi 1998. godine, gdje je među mnogobrojnim framašima bio nazočan i Generalni ministar Franjevačkoga reda (OFM) fra Giacomo Bini.

Siniša Pucić

ISKUSTVA S A

**B R A N K A
BEDENIČIĆ:**
Što reći? Zadivljujuće je biti dijelom ovog ushićenog mnoštva koje, usprkos različitostima svake pojedine osobe, može u radosti i veselju biti jedno pred n a š i m Stvoriteljem. Svaki mladi vjernik trebao bi barem jednom u životu osjetiti tišinu tolikoga mnoštva u najsvetijim trenucima, te zanesenost i radost slavljenja Boga kroz pjesmu i prijateljsko druženje.

Ovakvi su susreti potrebni današnjem mladom čovjeku kako bi zaživio radost Evanelja potaknut primjerom sv. Franje. Hvala fratrima koji radost svoga poziva ne zaboravljaju podijeliti s nama.

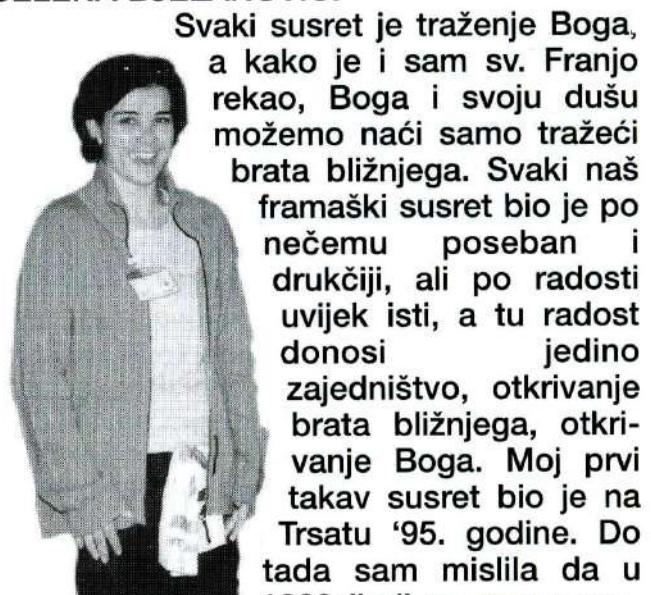

MARIO MILOŠ:

Bilo je to ljeta Gospodnjega '97. Svi moji prijatelji su već u nekoliko navrata bili na Trsatu, ali ja se nisam dao nikako nagovoriti. Sama pomisao na te susrete budila je u meni sliku hrpe mlađih ljudi koji tri dana ne izlaze iz crkve, kleče i mole se. I tako, nakon cijelnevnog uvjerenja, krenuh sa svojim predrasudama put svoga prvog Trsata. Ono što sam tamo proživljavao tih dana ostalo mi je zauvijek urezano u sjećanje. Posebno me je iznenadio način na koji ti mlađi (i ja sam tada bio mlađ) svjedoče svoju vjeru. Ne samo kroz molitvu, kako sam ja mislio, već kroz pjes-

mu i druženja. Vidjeti toliko mlađih ljudi koji istinski žive svoju vjeru ne može nikoga ostaviti ravnodušnim. Što reći onima koji još nisu bili na takvom susretu? Dođite i vidite kako Bog djeluje preko svakoga od nas..

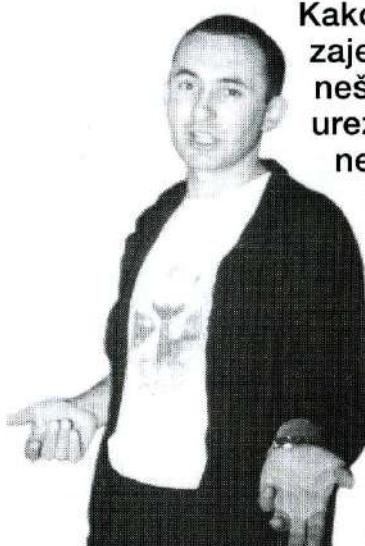
JELENA BJELANOVIĆ:

Svaki susret je traženje Boga, a kako je i sam sv. Franjo rekao, Boga i svoju dušu možemo naći samo tražeći brata bližnjega. Svaki naš framaški susret bio je po nečemu poseban i drukčiji, ali po radosti uvijek isti, a tu radost donosi jedino zajedništvo, otkrivanje brata bližnjega, otkrivanje Boga. Moj prvi takav susret bio je na Trsatu '95. godine. Do tada sam mislila da u

1000 ljudi ne mogu prepoznati ništa više od "mase", ali kad su se do kasno u noć pjevale pjesme koje smo svi znali i kad smo se na misi povezali svi u lanac, držeći se za ruke i moleći Oče naš, tada sam u svakome u "masi" mogla prepoznati brata i otkriti Boga. Zaista, milo je i dobro kao braća zajedno živjeti.

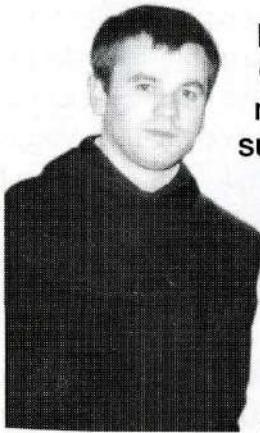
STJEPAN KELČIĆ:

Kako izreći iskustvo zajedništva??? To je nešto duboko što se urezalo u mom srcu, nešto trajno! Nakon mnogo izleta i susreta u mom životu, tek sam u Frami doživio zajedništvo; tu sam shvatio da pravo zajedništvo nije biti kraj nekoga ili biti s nekim, nego osjećati za nekoga da ti je brat ili sestra

S U S R E T A f R a m e

u Kristu! Tek tada sam mogao izreći Franjine riječi: "Gospodin mi je dao braću." Lijepo je kao braća i sestre zajedno živjeti! Mir i dobro!

Fra IVAN MIKLENIĆ:
Često se govori kako mjesno bratstvo živi od susreta do susreta, bilo sa susjednim Framama, bilo od provincijskih i nacionalnih susreta. Svaki je susret važan, počevši od onoga tjednoga jer bez toga nema ni većeg zajedništva. "ZAJEDNO"

- riječ koja se često čuje u krugovima framaša, pa i mnogo govori. U ovih nekoliko godina postojanja FRAME susreti su odigrali važnu ulogu u stvaranju i životu svake zajednice. Na susretu su se mladi "utopili", prihvatali i prepoznali FRAMU kao svoju, poput sv. Franje shvatili: "Ovo je ono što hoću, ovo je ono što želim čitavim srcem izvršavati!" Susreti su zagrijali množe da smognu hrabrosti otpjevati pjesmu, nešto reći o svojoj Frami, predstaviti se.

Na Trsatu sam uz fra Berislava (popularniji pod imenom pater Beki) i, uvijek spremnoga za pomoć u organizaciji fra Serafina, bio domaćin susreta. Svake je godine Marijin Trsat oživio molitvom i pjesmom mlađih, koji su po primjeru Marije pokušali prihvati Božju riječ u svoj život. Svaka je točke imala svoj smisao, od dolaska i dočeka - kad je svaka skupina dolazila do Svetišta, a oni pobožniji i hrabriji pritom bi se popeli stepenicama uz pjesmu: "Trsatske stepenice ja brojam, jedva na nogama stojim..." Moram priznati da godine idu, pomalo sam izvan FRAME, ali promatram i budnim okom pratim. No, da vas ne zamaram, pozdravljam vas sve i podržavam svaki susret, a osobito onaj na Trsatu jer je Trsat ipak hrvatski Nazaret. DOĐITE I VIDITE!

HELENA i ANDRIJA BRIGIĆ:

"Sve što u meni je u tebi već postoji. Sve što u meni postoji u tebi već je." Tri godine braka, dvoje djece, ispunjen život jedne mlade obitelji svoje početke neraskidivo veže uz duboki pečat Majke Trsatske kroz osobno iskustvo i prvi posjet 1994. godine, kada smo zajedno s mnoštvom mlađih pohodili to svetište. Ispunjeni pjesmom, radošću i istinskom željom za blizinom Božjom, 1996.

godine su uslijedile zaruke u kapelici Trsatskog svetišta i opredjeljenje za budućnost. Točno dvije godine poslije, 30. travnja 1998., u obilju Božjega blagoslova, u uzajamnoj ljubavi stupili smo u brak. Presretni smo da možemo posvjedočiti kako ovo naše bračno zajedništvo ima i zauvijek će imati svoje čvrste temelje u BOGU, FRAMI i TRSATU!

S. ANA ORŠOLIĆ:

Slušajući framaše kako s oduševljenjem govore o susretima na Trsatu i o maršu i kako se u velikoj radosti vraćaju s tih susreta, poželjela sam sama poći i iskusiti taj misterij. To sam ostvarila kroz tri godine kao svoju "trodnevnicu" pripreme za ulazak u novo tisuće i moram vam reći da je bilo predivno. Za mene redovnicu to je jača duhovna obnova nego duhovne vježbe koje imamo svake godine, jer uz molitvu, šutnju, pjesmu podnesu se i sve žrtve spavanja u vrećama, hodanja, nenaspavanosti, koje nisu uvijek lake, ali su slatki jaram, a svakako je Euharistija vrhunac zajedništva.

REPORTAŽA

nacionalna škola animatora

Šetam ulicama Makarske, prekrasno zimsko jutro, galebi lete nad morem, a sunce se tek budi... Idila! Ulazim u franjevački samostan, tišina, tek poneki vrabac poskakuje dvorištem, odjekuje zvono... Sad kad ste pomislili da pišem o prirodi, da se vratim na temu. Sigurno se pitate o čemu pišem, i kada se sve ovo dogodilo. Naime, tu prekrasnu idilu tišine i pustih samostanskih hodnika razbili su framaški glasići. U momentu su popunili sve pore samostanskog okruženja. Bilo je to godine 2001. u mjesecu ožujku, od 02. do 04.

Sudbonosni petak kao da ni sam svjestan bio nije što ga očekuje. Četrdeset i dva ujedinjena glasića probudila su čitav inventar ovog drevnog samostana, koji će se još tjednima oporavljati. Skupili su se framaši od sve četiri, točnije osam, strana svijeta; provincije Hrvatske i Bosne i Hercegovine ujediniše se u mah. Bijaše to tjeđan Nacionalne škole za animatore koji će se pamtitи. Nakon slasnog doručka, koji je počeo četiri akademske četvrti nakon ugovorenog vremena - ipak, trebalo je usnule ljepotice i ljepotane koji su došli

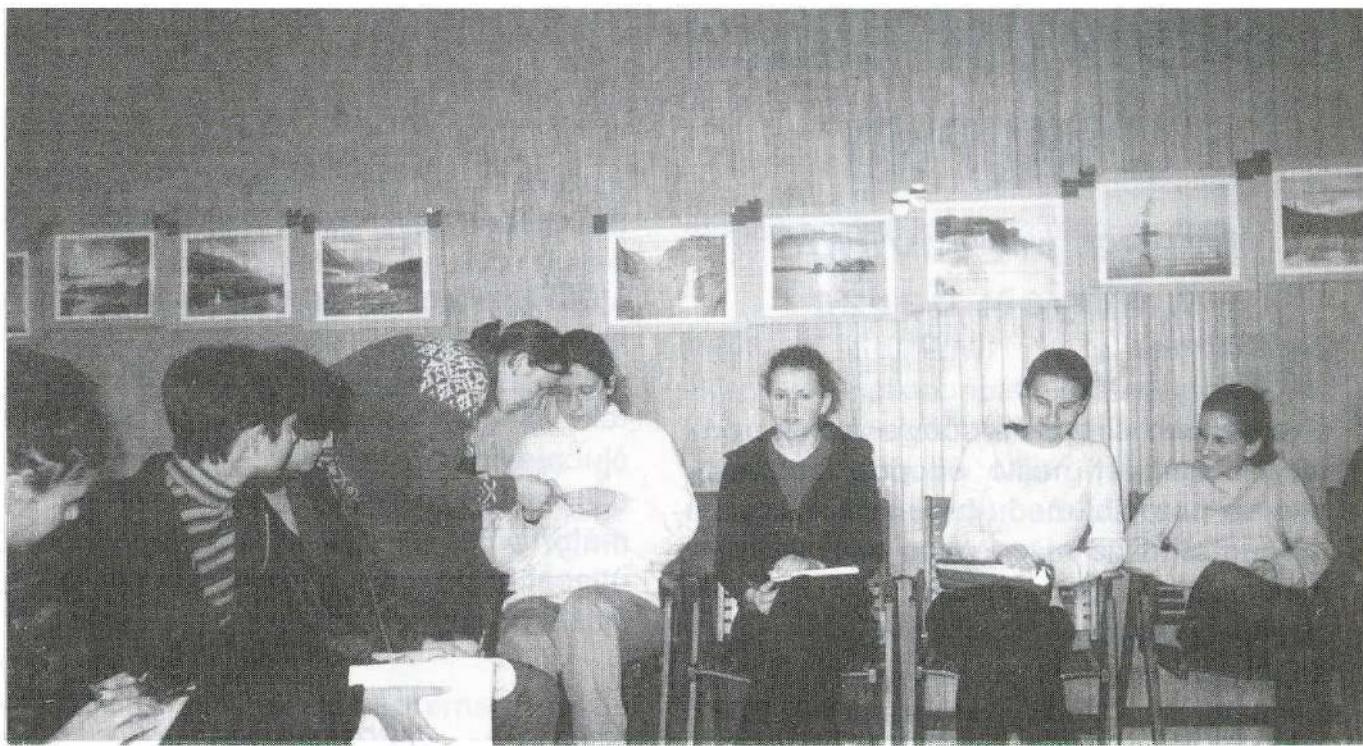
večer prije potaknuti na buđenje - dogodio se istinski susret.

Soba 4 x 4, a nas 142 unutra, hoću reći bilo nas je 42, ali kad smo pjevali, pjevali smo stočetrdesetvoglasno, ne pitajte kako?!? Nakon jutarnje molitve Stjepan Kelčić nam je objasnio tko smo i što smo - ipak, da ne bude zabune. On je to tako fino složio da smo naprsto nakon njegovog predavanja bili ponosni što smo framaši. Pogledasmo i neke video zapise drevne Frame. Ah, ta lipa stara vrimena... Slijedi ručak i točanje nogu u moru (šuška se da su ribe od toga trena isplivale na površinu i sad glume bove).

Poslije odmora s. Mirjam Gadūa spustila je naša uzvišena ega (koja su nakon Stipinog predavanja dobila krila i bez Red bulla) i tumačila nam kakav bi trebao biti animator. No, uz pomoć slavne družine "Gavella" i njenog glavnog glumca Ice G-a, to predavanje je dobilo i scenski prikaz... Onda, zatim, tada... Euharistija na vidiku.

Svirači bijahu malčice zbumjeni, ali fra Milin govor (propovijed) ih je ohrabrio te su i dalje nastavili "složno" svirat' uza svoj

142-dvoglasni zbor. Slasna večera ostavila je utjecaja i na FRAMIN maxi show; ala brale, raspašojke... Na pitanjima znanja crveniše se i oni "najstariji"; hm, ali u spremnosti zakazaše svi. Naime, dohvatiš svoju cipelu u brdu tudiš svježe "namirisanih" cipelica bijaše preteško i za inače otporne framaške nosiće (o. a.: razumiju oni koji su ondje bili). Nakon ove "domaće droge" zaspali smo (k'o) zaklani. Djelovanje droge protegnulo se i na slijedeći dan, što se odrazilo i na naše buđenje, naravno i pjevanje - povećasmo broj glasova.

Subotu provedosmo radno po skupinama, udružujući svu inteligenciju grupe da bismo poslije sve mogli izvijestiti o zaključku rada. Jedva dočekasmo popodnevni plenum, oliti ga izvještaj rada po skupinama. Tko? Što? Gdje? Di? Kad? Ni slavni novinar poput moje malenkosti nije uspio uhvatiti za rukav i u bilježnicu sve detalje. Pa čete, na žalost, ostat' uskraćeni za ove prekrasne trenutke igre, smijeha, meditacije, opomena, govor... A, što će vam ja, idući put i vi dodite i vidite!

Euharistijsko slavlje predvodio je fra Janjko - janje naše, u crkvi smo se smržli k'o čevapčići. Ah, stvarno će pomisliti da ovi Dalmatinci nisu čuli za grijanje. 'Ko zna? Možda ni nisu. Večer provedosmo u faraonovskom ozračju, a samoj svečanosti prisustvovao je i naö slavni faraon Icus

Gicigus III. Vidjeli smo Framu u dalekim 2500-tim godinama (prije Krista), a... na kraju, nakon što su iscrpljeni duhovni asistenti proglašili izvanredno povlačenje svojih pojava u postelju, napravili smo plesno večer. Framaš do framaša do framaša do... molim, što ovaj radi tu, ha? Fratar, pa zar nisu ovi o'sli spat'? Taj Dalmatinac Ante još uvik je budan, ni najnovije metode tjeranja fratara u krevet nisu uspjele kod ovog primjerka. Ala brale, neumoran! Iz režije mi upravo javljaju da skratim - ah, ti urednici - ma dobro, dobro, što se odma' lјutiš, sve najbolje o urednicima i inima.

Dobro, nedjelja: u cik zore Makarska je zaplakala nad svojom "sudbinom"; puna tri dana smo u njoj, jadnica. No, s obzirom (na obzir) da se baš i ne volimo kupati po kiši, zaključisemo naše druženje s euharistijskim slavljem. Ondašnjem puku izgledasmo malčice čudno?!? Da ne bude zabune, ručali smo i otišli. Ne bijah u mogućnosti da ponovno prošetam praznim hodnicima ovoga drevnog samostana i zabilježim tišinu i otkucavanje sata, onu početnu idilu; ali vjera mi je u pogledu ovoga dovoljno jaka te mi kaže da je tako i sada i vazda i u vike vikova, amen!

Dubravka Medak

TIPOVI POJEDINACA U SKUPINI

Prema predavanju
s. Mirjam Gadža

"Nema tako siromašna čovjeka koji ne bi mogao darovati nešto vrijedno; bilo bi to kao da potočići među brdima kažu da ne mogu dati ništa moru samo zato što nisu rijeke. Dajte ono što imate."

H. W. Longfellow

Animator je osoba neposredno i trajno uključena u skupinu mladih, koja potiče na udruživanje, zajedničko dozrijevanje i osobni rast. Skupina je ograničeni broj osoba koje žele zajedno nešto učiniti i slažu se s obzirom na način postizanja cilja.

Temeljno obilježje skupine jest zajedništvo. To zajedništvo obogaćeno je različitostima. Evo nekoliko tipova pojedinaca:

TVRDOGLAVAC: po svaku cijenu želi nametnuti svoje gledište. Uvjeren je da u svakom slučaju ima pravo i ustrajno ponavlja svoje mišljenje. Unatoč zaključcima skupine, rado djeluje sam za sebe, a da ne obrazloži svoje ponašanje.

Treba mu pomoći da nauči poštivati mišljenje drugih i u sebi formira demokratski mentalitet.

BOJAŽLJIVKA: ne javlja se za riječ, rado se drži po strani. Prihvata mišljenja i inicijative drugih i lako se slaže s njima.

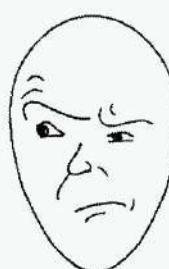
Treba joj pomoći da se izrazi,

iako s mukom izražava svoje ideje.

LIDER: rođeni je vođa. Skupina spontano prihvata njegove prijedloge.

Treba ga učiniti odgovornim u skupini, ali tako da im bude prijatelj. U određenim slučajevima postaje glasnogovornik skupine, suprotstavljajući se i samom animatoru. Treba ga uvjeriti da njegov osobni utjecaj treba biti u službi jedinstva, a ne u službi podjele skupine.

KRITIČARKA: njoj ništa ne valja, skupini ne uspijeva ništa dobro, nema prijatelja. U svemu vidi ponajprije poteškoće i izražava negativno mišljenje o ponašanju drugih.

Takvi mogu biti korisni prilikom stvaranja projekata, kako bi ih se što više uključilo i učinilo odgovornima u samom pothvatu.

MANEKEN: slijedi modu i, prema onome što kaže, "osvaja" djevojke. Lako živi život pun kompromisa, iako nije neosjetljiv ni nezainteresiran za probleme. Treba mu pomoći, pa i ako je pritom potrebno biti energičan, da postane ozbiljan u prijateljevanju te da se u skupini počne zanimati za nesebične ciljeve.

PRISTAŠA: smiren i vedar, nikad nema ništa reći. Uvijek prisustvuje svim sastancima, makar pritom bio i nezainteresiran. Nije poduzetan.

Treba spriječiti da ga skupina ismijava, da ne bi postao "klaun" skupine.

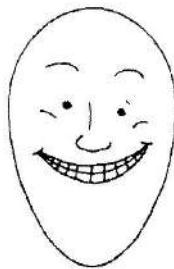
SVADLJIVAC: razdražljiv je i čudan.

Njegove su misli nepoznate. želi uvijek imati pravo i rijetko se s kime slaže. Drago mu je reći neugodne stvari o drugima, a i malu raspravu zna pretvoriti u živu prepirku.

Treba ga voljeti i znati ga razumjeti. Valja proširiti krug simpatija prema njemu, često s njime osobno razgovarati.

PRIJATELJ: uvijek je spremam svima pomoći, surađuje u svim pothvatima. Njegova je prisutnost uvijek korisna. Pomirljiv je i na život gleda pozitivno.

To je osoba na koju se može računati. Treba joj pomoći da bolje usmjeri svoju sklonost služenju i otvorenost prema drugima.

GENIJALKA: sve joj je pomalo poznato i uvijek nalazi rješenje za probleme. Nije uvijek prisutna u aktivnostima i na sastancima, ali kad je prisutna, čini se da bolje uspijevaju. Svi je rado želete kao suradnicu u poslu.

Neka se netko s njom sprijatelji, kako bi bila trajnije prisutna u pothvatima skupine.

SITNIČAVAC: istupa kako bi stavio točku na "i", iznosi bezazlene primjedbe i pojašnjenja koja nerviraju. Kod aktivnosti je precizan, a kad drugi završe, zaustavlja se i sređuje, upotpunjuje, dovršava.

Treba mu pomoći da nadvlađa male fiksne ideje, kako bi

mogao postati koristan član skupine.

PRVI U SKUPINI: on je intelektualac skupine, enciklopedist koji napamet zna datume i događaje, uvijek koristan u trenucima potrebe. Nije govorljiv, štoviše, ponekad je povučen. Sviđa mu se rad skupine, ali ne dopušta da ga previše zaokupi.

Valja ga pažljivo slijediti jer će s vremenom, osjetivši se ugodno u skupini, postati njena dragocjena snaga.

ŠALJIVAC: iznosi mnoštvo laskavih riječi i uvijek je spremam na duhovit odgovor. Kad uspije stupiti na pozornicu, izaziva "urnebes". Za vrijeme susreta ponekad uspijeva razriješiti neke napete situacije, drugi put može dosađivati svojim upornim doskočicama koje udaljuju od teme.

Treba se prisjetiti da je i njegovo dobro raspoloženje osobina koju valja darovati skupini, osobina koju valja vježbanjem usavršiti, a ne instinkтивno rabiti.

predstavljamo.....

FRAMA ŽABICA RIJEKA

Vjerujemo da svi znate Framu Trsat, poneki su čuli i za Framu Krnjevo, ali Frama Žabica vam je prilično nepoznata. Evo prigode da i nas upoznate. U našoj riječkoj obitelji Frama, mi smo najmlađi član, uz prethodno navedene starije sestre. Mi smo kapucinska Frama (vrlo rijetka vrsta u Hrvatskoj!), a osnovao nas je prije tri godine fra Romeo Košćak. Djelujemo u samom središtu Rijeke, u kapucinskom samostanu uz crkvu Gospe Lurdske. Na samom početku imali smo 5-6 framaša, a taj se broj toliko izmjenjivao da nas danas ima 20-ak i nadamo se da će nam se pridružiti još mlađih. Malo se razlikujemo od ostalih riječkih Frama po tome što dolazimo iz svih krajeva Lijepe naše (od Vukovara do Dubrovnika) i skoro svi studiramo na riječkim fakultetima, a imamo i framaša koji su diplomirali.

Pošto smo u ovom trenutku jedino aktivno bratstvo u našoj Hrvatskoj

kapucinskoj provinciji Sv. Leopolda Bogdana Mandića, nastojimo surađivati s nama najbližim Framama - Trsat i Krnjevo. Također se nadamo da ćemo u bližoj budućnosti zasaditi sjeme Frame i privući mlade i u drugim našim samostanima. A ono što je nas privuklo i povezalo jest franjevaštvo i duhovno izgrađivanje po primjeru sv. Franje, pa tako svojim akcijama i radom nastojimo pomagati bližnjima. Naše aktivnosti i rad ostvarujemo u redovitim, mjesечnim i povremenim susretima. Naši redoviti susreti odvijaju se utorkom (vježbe pjevanja i pripreme za određene akcije), petkom (susret Frame: molitva časoslova, franjevaštvo, aktualne crkvene teme) i petkom ujutro (catehetsko-molitveni susret s hendikepiranim osobama u Centru za radno-proizvodne aktivnosti). Naše mjesecne aktivnosti uključuju: susrete zajednice "Vjera i svjetlo" svake prve nedjelje u mjesecu (susreti s mentalno hendikepiranim osobama,

S FRAMOM U RIM

"Jubilej mladih" je tvoja prilika da se pomiriš s Ocem koji te čeka. Zato "Jubilej mladih" nije bilo kakav susret koji ćeš samo upisati u svoj kalendar, već je to susret koji treba doživjeti.

Nedjelja, 13. kolovoza

- Polazak u jutarnjim satima
- Dolazak u Asiz navečer
- Noćenje u Asizu

Ponedjeljak, 14. kolovoza

- Hodočašće FRAME iz cijelog svijeta
- U popodnevnim satima odlazak u Rim
- Večera u Rimu

Utorak, 15. kolovoza

- "FRAMA u Jubileju mladih" - FRAMA iz Italije priprema

..... **najave**

trgova: pjesma, razni spektakli, podjela iskustva života u FRAMI, druženje i sl.

- Večera i nastavak susreta

Petak, 18. kolovoza

- Jutarna molitva u župi
- Odlazak na katehezu
- Ručak
- U kasnijim popodnevnim satima: pobožnost križnoga puta

Subota, 19. kolovoza

- Jutarna molitva u župi
- Oproštaj od župe
- Odlazak prema Tor Vegata, na mjesto gdje će biti susret sa Svetim ocem
- Popodne: slavljenički program
- Navečer: bdijenje sa Svetim Ocem

Nedjelja, 20. kolovoza

- Euharistijsko slavlje sa Svetim Ocem
- Završetak XV. svjetskog susreta mladih
- Povratak kući

Ponedjeljak, 21. kolovoza

- Povratak u Hrvatsku u rane juturnje sate.

svečani doček: svjedočanstva mladih, pozdrav Generalnoga ministra fra Giacoma Binija, svečano euharistijsko slavlje svetkovine Uznesenja Blažene Djevice Marije

- Popodne okupljanje na Trgu Sv. Petra - slavlje dočeka
- Pozdravni govor svim hodočasnicima upućuje Sv. Otac Ivan Pavao II.

Srijeda, 16. kolovoza

- Jutarna molitva u župi
- Odlazak na katehezu
- Ručak
- Popodne: skupine mogu slobodno odabrati između više mogućnosti: razgovori, igrokazi, razni spektakli, služba riječi, isповijed, duhovno štivo, bdijenje... Sve ovo organiziraju razni pokreti i skupine na Jubilejskoj proslavi mladih.

Četvrtak, 17. kolovoza

- Jutarna molitva u župi
- Odlazak na katehezu
- Ručak
- Susret framaša u obliku slavlja na jednom od rimskih

SA SOBOM PONIJETI

Vreću za spavanje, putovnicu ili osobnu kartu, zdravstvenu iskaznicu, K-way (kabanicu za kišu), mali tranzistor (FM) radi mogućnosti simultanog prijevođenja, manju torbu za razne potrebe koje se nose tijekom dana.

CIJENA

Talijanska franjevačka mladež GIFTA sponzorira nas s 10.000 DM. Tako, zasad, konačna cijena ovisi o broju prijava. To znači da, ako se prijaviti jedan autobus, cijena po osobi je 150 DM, na dva autobusa 250 DM, na tri autobusa 285 DM, ili na četiri autobusa 300 DM. Postoji i mogućnost da cijena bude i jeftinija.

PRIJAVE

Primaju se do 20 svibnja na adresu:
Nacionalna središnjica FRAME
Kaptol 9
10000 Zagreb
Tel. i faks 01/48 14 824

Poezija

“ECCE HOMO”

Evo čovjeka...
Izranjena, trnjem izbodena
Grimizom zaodjenuta
Čovjeka.

Je li znao narod,
Pilat, je li znao,
Koga to trskom bičuje?!
(a On ne lomi napuknute trske,
niti gasi stijenja koji tinja!)
Čovjeka.

Pognute glave???
Ne,
srca uzdignuta!!!
Čovjeka.

I smračivalo se Nebo
nad Golgotom,
podrhtavali su Hramski temelji,
na Križu je umirao
Čovjek.
Bog.
Doista.

...
I umirao je... i nakon tri dana
slavno uskrsnu.
Čovjek.
Bog!

Lidija s. Serafina Miler

NOVI CD

Sa svetim Franjom

Mir i dobro

Novi CD "Sa svetim Franjom - Mir i dobro" objavljen je u ožujku u Zagrebu u povodu 100. obljetnice utemeljenja Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda.

Na nosaču zvuka je 19 pjesama nadahnutim životom i djelom svetoga Franje. Nastale su u posljednjem desetljeću drugog milenija kao

prilog duhovnoj obnovi našega naroda i stvaranju mладог pokreta Franjevačke mладеžи - bratstva mладих koji se osjećaju pozvanima od Duha Svetoga da iskustvo kršćanskog života žive u svjetlu poruke sv. Franje Asiškoga u okrilju franjevačke obitelji. Autor i izvođač 16 pjesama je fra Ivan Matić. Na nosaču zvuka nalaze se njegove najnovije pjesme Učitelju, gdje stanuješ i Nove haljine, ali i nešto manje nove FRAMA, Ljubav nije ljubljena, Samo Tvoja ljubav, Sa svetim Franjom, Sveta Klara...

Tri pjesme, Vječna luč, Molitva vojnika i Betlehemska sveta noć djelo su fra Josipa Pasaričeka.

Cijena CD-a je 50 kuna, a može se kupiti u Nacionalnoj središnjici FRAME, Kaptol 9, 10 000 Zagreb.

Petar Cvekan

Da biste našli pjesmu nadahnutu životom i djelom sv. Franje i zadržali je naziv u svojem životu, morate ga u podložnom desetljeću drugog milenija kao prilog duhovnoj obnovi našega naroda i stvaranju mладog pokreta Franjevačke mладеžи. Izdajemo ih povodom 100. obljetnice Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda.

Zahvaljujemo vama što su potrošili vremena za kupnju ovog CD-a.

Tiskar: Hrvatska franjevačka provincija sv. Ćirila i Metoda

redovi

Vjerne u ljubavi prema Bogu i milosrdne prema potrebnima

Bogom nadahnut kapucin Teodozije Florentini, dirnut teškom socijalnom krizom u Švicarskoj, organizira sredinom prošloga stoljeća škole kršćanskog odgoja za djecu i mladež te ustanove za pomoć bolesnima, napuštenim starcima i siromašnim radnicima. Da bi ta pomoć i briga prerasla u trajno kršćansko djelo ljubavi koja izvire iz Kristova križa, on 1856. utemeljuje, u suradnji sa sestrom Marijom Terezijom Scherer, Družbu milosrdnih sestara sv. Križa. Na poziv đakovačkoga biskupa J. J. Strossmayera milosrdne sestre Sv. Križa dolaze 1868. u Đakovo, kako bi preuzele odgoj djece i ženske mladeži u pučkoj i učiteljskoj školi, odakle će razviti svoje puno karizmatsko djelovanje po čitavoj Hrvatskoj i slavenskim zemljama Balkana. U Hrvatskoj ima 476 milosrdnih sestara Sv. Križa, sedam novakinja i 15 kandidatica, a u svijetu ih djeluje oko 5.000.

Jednostavnost, odlučnost i ustajni rad

Sestruru Mariju Tereziju Scherer proglašio je 29. listopada 1995. papa Ivan Pavao II. blaženom. Temeljne su crte njezina životna puta jednostavnost, odlučnost i ustajni rad. Bila je olicenje vjerne ljubavi prema Bogu i milosrdne ljubavi prema

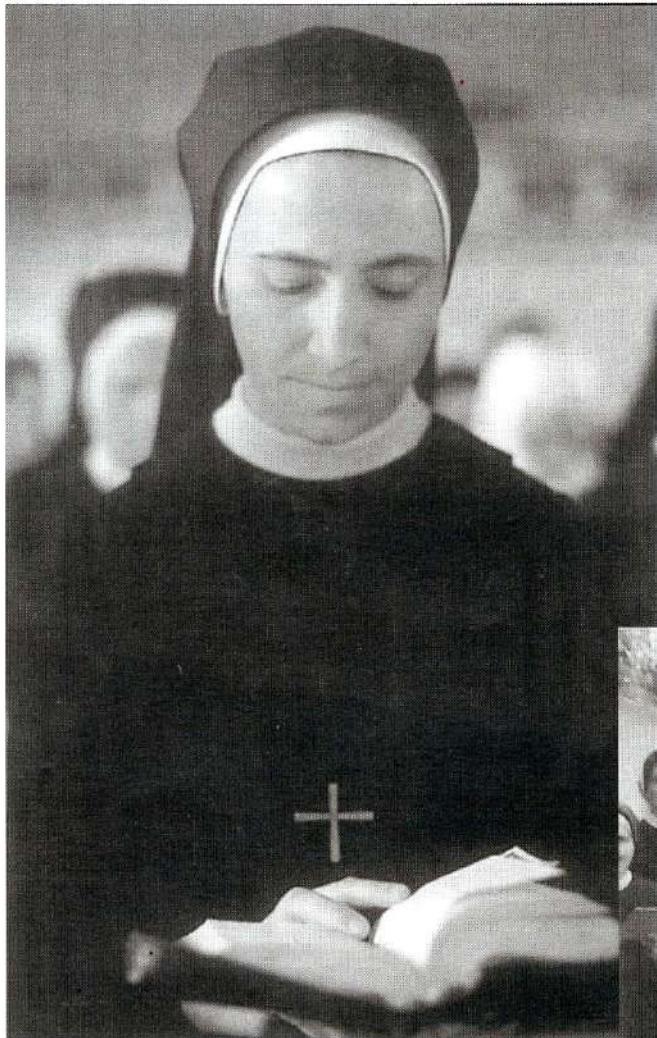

DRUŽBA MILOSRDNIH SESTARA SVETOGA KRIŽA

potrebnima. Svima je posvuda prilazila kao ljubazna sestra i brižna majka. Bog je umnožio sestre jer ih je trebao da posvjeđe svijetu njegovu milosrdnu ljubav. Snagom karizme svojih utemeljitelja one blaže boli i lječe patnje. Njihov je ideal služiti Gospodinu koji još i danas visi na križu u patnicima svake vrste. Osim što djeluju u Hrvatskoj, sestre su i misonarke. Bile su u Đakovici 1972. kad je bila velika epidemija velikih boginja. Nakon svete mise i pričesti, išle su u karantenu te ostajale u izolaciji sve do prestanka epidemije, njegujući teške bolesnike uz rizik vlastita života. Tri sestre djeluju i danas na Kosovu, dvije u Indiji, dvije u Brazilu, dok ih je nekoliko u Crnoj Gori i Srijemu.

Milosrdne sestre Sv. Križa došle su 1868. u Đakovo gdje im je i danas Provincijalna kuća

Služeći ljudima, sestre služe Bogu

- "Potreba vremena volja je Božja" - to su i danas aktualne riječi našega utemljitelja, o. Teodozija. "Gdje god je nešto teško, tu se mi

zauzimamo. Mnogo je ljudi za velike poslove, a mi smo za tzv. male poslove, za siromahe. Naše starije sestre također su uz nas. Mole za nas, za sve nakane Crkve i svijeta" - rekla je sestra Ester Radičević, Provincijalna ministrica Hrvatske provincije Družbe milosrdnih sestara Svetoga Križa.

Sestre danas djeluju, osim u Đakovu i Zagrebu, u Štitaru, Bošnjacima,

..... **redovi**

Sikirevcima, Slavonskom Brodu, Vinkovcima, Vukovaru, Donjem Miholjcu i Osijeku. Svojim životom zajedništva u Kristu i milosrdnim djelovanjem nastoje ostvariti svoje zvanje. Dijele sudbinu siromaha i patnika, otkrivajući im smisao patnje, te nastoje zajedno s njima ostvariti evanđeoski nauk o pravdi i ljubavi među ljudima. Daruju se do kraja, služe Bogu služeći ljudima. Djevojke koje se zanimaju za njihov red mogu se javiti sestri Emanueli Kvesić na telefon 031/813-297

Sestre su i misionarke po svijetu

u Provincijalnu kuću u Đakovo, Kralja Tomislava 22.

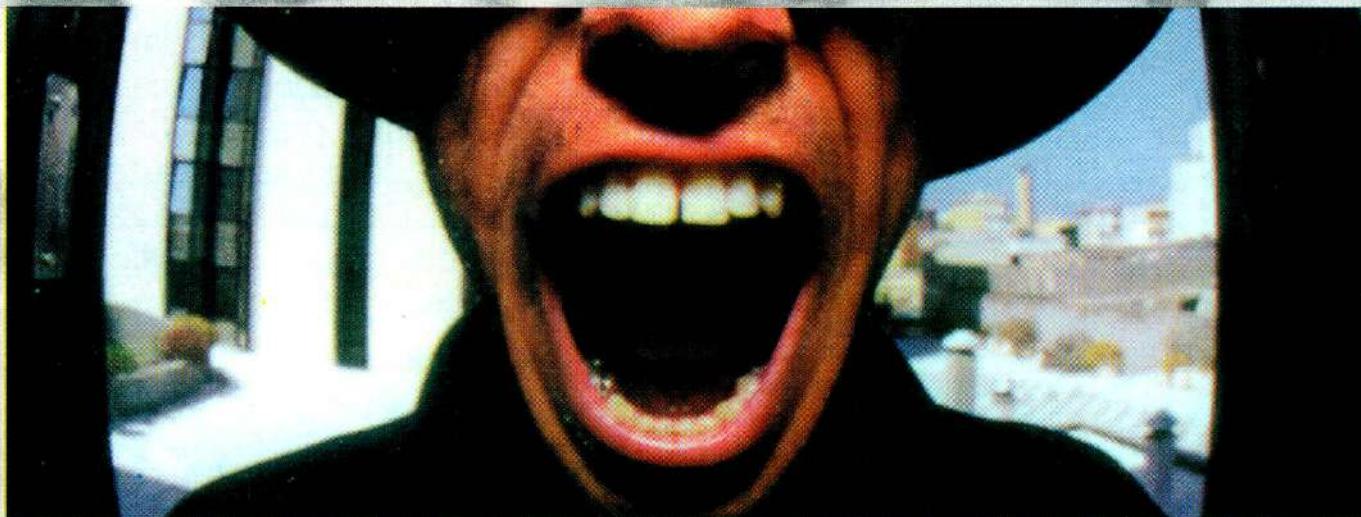
Petar Cvekan

Ona psovuda prilazi kao ljubazna sestra i brižna majka

USPJEŠNO RAZGOVARATI NIJE LAKO

Razgovor nije samo naš govor drugome

Čovjek vrlo brzo svlada umijeće govora, ali mu je cijeli život potreban da svlada umijeće razgovora s ljudima. Bez međusobnog razumijevanja ne možemo nikome ništa objasniti, unatoč svim naporima koje poduzimamo. Razgovor zahtijeva najmanje dvije strane koje razgovaraju. RAZGOVARATI S DRUGIM omogućuje razvoj identiteta. Mnogi znaju razgovarati, ali samo sa sobom, a ne s drugima. Razgovor je namjerno i nemajerno, svjesno i nesvjesno, planirano i neplanirano slanje, primanje i djelovanje poruka unutar neposrednih, životno važnih, licem u lice, odnosa među ljudima. Budući da je nemoguće u razgovoru izbjegći nemajerno, neplanirano i nesvjesno, moramo razviti sposobnost snalaženja u konkretnom razgovoru koji je uvijek nepredvidiv, nepredočiv i neponovljiv.

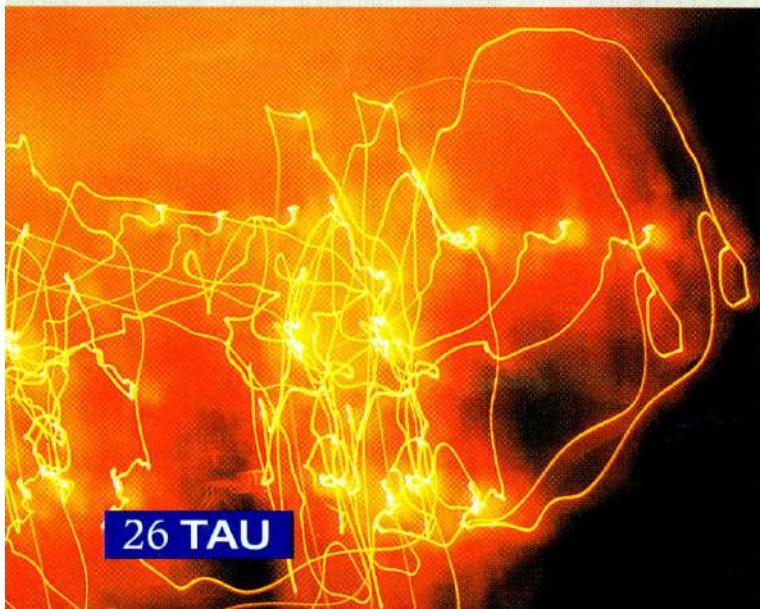
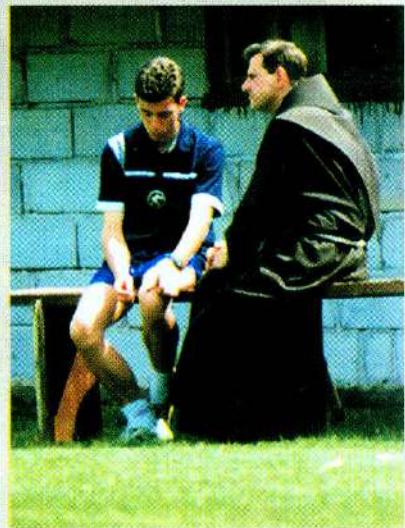
Razgovor je vještina

Razgovor se sastoji od nekoliko osnovnih vještina. To su vještine uspostavljanja kontakta, izražavanja pažnje, davanja informacija i učvršćivanja poslane informacije u drugima. Potrebno je ovladati svim tim vještinama ako želimo

uspješno razgovarati. U razgovoru izmjenjujemo riječi (verbalna komunikacija) i poglede (neverbalna komunikacija), prenosimo poruke (sadržajna komunikacija) i definiramo tko je tko (odnosna komunikacija). Sve to povezujemo iskreno (kongruentna komunikacija) ili neiskreno (inkongruentna komunikacija). O svemu tome ovisi uspješnost razgovora.

Ispravno je ono što drugi shvate

Često razgovaramo u iluziji da smo rekli što smo i mislili i da je drugi čuo i razumio što smo mu rekli pa će takvu poruku i prihvati. Ne razmišljamo da smo rekli što nismo mislili, da je drugi čuo ono što mu nismo rekli i da drugi prihvata ne ono što smo mi mislili i što smo mu rekli, nego ono što je čuo i kako je shvatio. Uspješan razgovor prepostavlja stalno provjeravanje sadržaja i značenja primljene poruke. Razgovor nije samo moj govor drugome. Treba slušati govor drugoga, te razmišljati o svojem i njegovom govoru! Za vrijeme razgovora najčešće razmišljamo o tome što ćemo govoriti. Na taj način naši se razgovori pretvaraju u obostrane monologe koji teknu jedan bez veze s drugim. Bog nam je dao dva uha, a jedan jezik, kako bismo dva puta više slušali nego govorili. Naša je poruka razumljiva ako je jednostavna, pregledna, kratka i zanimljiva. Jednostavna je ako u njoj koristimo kratke rečenice, poznate riječi te normalan, konkretan i običan govor. Pregledna je ako sadržaj iznosimo povezano, raščlanjeno, logično i postupno te ističemo bitno. Kratka je ako je izgovaramo s malo

tno i iskreno, a ne očekivati da će drugi to samo otkriti ili izrazavati ih prikriveno, neiskreno, preko drugoga ("Gosti bi možda željeli poci na počinak!"), naknadno ili čak suprotno!! Mnogo toga u životu ne dobivamo jer ne znamo o tome otvoreno razgovarati! S TI - PORUKAMA možemo naredivati, ali ne i uspješno surađivati! MI - PORUKE nisu uvjerljive!

rijeci, a mnogo informacija, zadržavajući se na bitnom. Zanimljiva je pak ako koristimo direktni govor i osobni stil uz primjere, analogije i vizualna pomaga.

Kako ne biti dosadan

Budi jednostavan i kratak.

Kratko se izlaganje pamti, a opširno zaboravlja! O jasnim se prijedlozima i razmišlja, a nejasni se samo pristojno slušaju.

Zanimljiv se razgovor nastavlja, a dosadan prekida! Prekini koji put razgovor i zapitaj sugovornika osjeća li se ugodno!

Pomisli ponekad da si i ti dosadan drugima, a ne samo drugi tebi!

Ako te ljudi ne shvaćaju, pokušaj razmisliti je li tebe uopće moguće shvatiti!

Lakše je biti drugima nerazumljiv i dosadan nego razumljiv i interesantan.

Ja, ti, mi i bezlične poruke

JA - PORUKE ("Tako bih rado s tobom pričao/la!") - se uvijek odnose na nas same. One mogu biti formalne i fasadne, ali i stvarne i iskrene. Mnogi izbjegavaju ja - poruke jer ne žele otkriti sebe niti se približiti sugovorniku.

TI - PORUKE ("Opet kasniš!") - nude gotova rješenja, koriste se kod vrijeđanja, napadanja, otežavaju iskreni i otvoreni dijalog

MI - PORUKE ("Zasučimo rukave i primimo se posla!") - jačaju vlastitu poziciju ili prikrivaju vlastito mišljenje i vlastite želje.

BEZLIČNE PORUKE ("Treba misliti globalno, a djelovati lokalno!") - omogućuju potpuno isključivanje sebe i vlastite odgovornosti za sadržaje koje prenosimo.

Svoje osjećaje, potrebe i želje treba izgovoriti direk-

Neodredene i neobvezujuće "Trebalo bi..." - poruke pristaju političkim govorima, ali ne i uspješnom razgovoru! Neiskrene JA - PORUKE treba izbjegavati! Samo iskrene JA - PORUKE omogućuju iskren razgovor! S optužujućim i dijagnosticirajućim TI - PORUKAMA stvaramo oko sebe neprijatelje i prekidamo razgovor! S razvodnjениm MI - PORUKAMA stvaramo oko sebe pasivne suradnike i vodimo rekreativne razgovore! S bezličnim TREBALO BI PORUKAMA ne potičemo nikoga na suradnju i vodimo neobvezujuće razgovore! S iskrenim JA - PORUKAMA dobivamo iskrene suradnike i vodimo otvoren dijalog!

Što je potrebno za dobar razgovor

Treballi bismo se i međusobno slušati, a ne samo jedan drugome govoriti!

Nije dovoljno slušati, o slušanom tome treba i razmišljati.

Vlastita razmišljanja treba drugome priopćiti!

Priopćena mišljenja treba dopunjavati i primjeniti "i - l" razgovor.

U razgovoru treba njegovati ravnopravnost!

U prijedlozima drugih treba tražiti pozitivno i korisno.

Predlagati treba upotrebljivo, primjereni i ostvarljivo rješenje.

U novom treba opisivati i hipotetizirati!

Provjeravanjem pretpostavke razvijamo međusobno razumijevanje.

Potrebno je tražiti, davati i primati povratne informacije.

Na sugovrnika se treba nadovezati.

U govorenju treba ostvariti dijalog.

Dubravka Medak

ekologija

DEVA / Camelus dromedarius

Na dva prsta po pustinji

Najpoznatija životinja pustinje, moglo bi se reći i njezin zaštitni znak, jest deva. Porijeklo te životinje još je neizvjesno. Premda postoje male skupine divljih dvogrbih deva u zabačenim dijelovima pustinje središnje Azije, divljih dromedara, divlje jednogrbe saharske deve nema. Te su životinje čudesno prikladne za kretanje pustinjom. Noge im

imaju samo dva prsta spojena kožom te im se, dok gaze po pijesku, prsti rašire, a kako imaju čvrstu kožnatu opnu između, ne potonu u pijesak. Nozdrve su im opremljene mišićima, tako da ih za pješčane oluje mogu stisnuti. Trup im je obrastao debelom oštrom vunom na gornjim površinama, gdje je potrebna zaštita od sunca, a drugdje su više-manje gole, tako da lako otpuštaju višak topline. Imaju zapanjujuću sposobnost da jedu najtrnovitije pustinjske biljke. Njihove rezerve hrane su uskladištene, kao u većine sisavaca, u obliku masti. Ona nije raspoređena oko trupa, gdje bi mogla sprečavati otpuštanje suviška topline, već je nagomilana na jednom mjestu - u grbi na hrptu. S tom zalihom mogu preživjeti mnogo dana. Na kraju razdoblja gladovanja, grba nije drugo do mršava, mlojava vreća. Najviše slavljena osobina deve je, dakako, njihova sposobnost da danima hodaju pustinjom bez vode. Čine to tako da prije početka putovanja popiju goleme količine vode i uskladište je u želucu. Mogu također pretvoriti dio svojih masnih rezervi u tekućinu. Na taj način mogu putovati da uopće ništa ne piju, četiri puta duže od magarca i deset puta više od čovjeka.

ANĐELIKA - JELO, PIĆE I LIJEK

Raste kao biljka Sjevera u zemljama sjeverne Europe, na području koje se prostire do Sibira. U ostalim dijelovima raste samo na visokim planinama. Kod nas je poznata s planinskih travnjaka

zapadne Hrvatske, posebno na području oko Pribroja i Plitvičkih jezera. Zbog velike se upotrebe mnogo užgaja. Razmnožavanje ove biljke se vrši uglavnom sadnjom dijelova podanaka. Uspijeva samo na vlažnom tlu i zasjenjenim mjestima. Mladi listovi, izdanci i podzemni dijelovi anđelike mogu se na razne načine iskoristiti u kuhinji; kao dodatak juhi i povrću, za izradu poslastica, za priređivanje likera itd. Veliki su listovi biljke trostruko perasti, s ovalnim, ušiljenim i nazubljenim listićima.

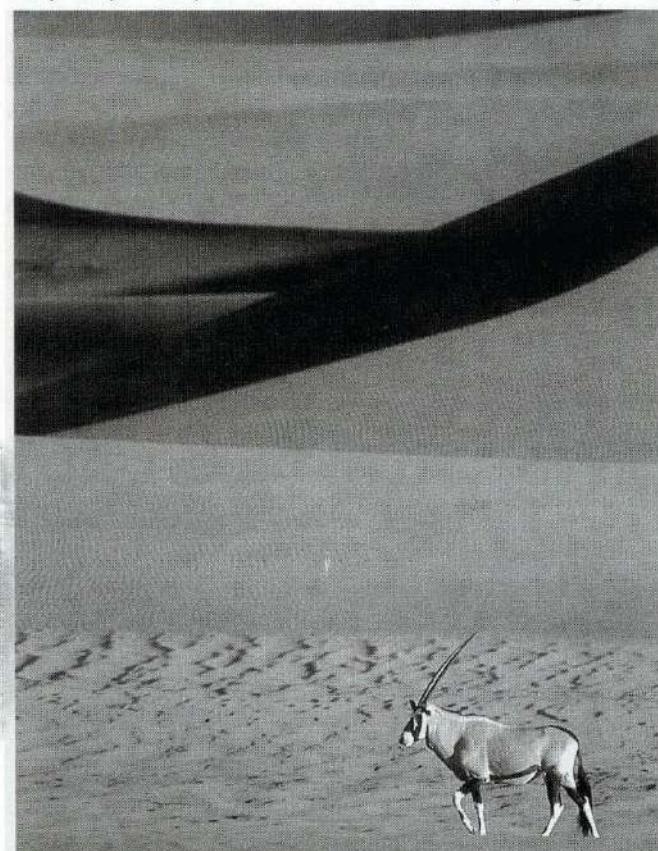
Na krajnjem se sjeveru ova biljka upotrebljava već od X. stoljeća, dok u ostatku Europe dolazi u upotrebu znatno kasnije. Najviše se iskorištava podanak s korijenjem te brojni listovi i pupoljci. Jakog je mirodijskog mirisa i okusa koji kasnije postaje gorkast. U tom dijelu ima, pored ostalog, razmjerno mnogo eteričnoga ulja, smole, gorkih tvari i treslovina. Dr. W. Bohn smatra andeliku lijekom koji djeluje na mišiće i time jača krvne žile crijeva i dišnih organa te oživljuje i uklanja slabost i umornost. Zato je vrlo dobar lijek kod iscrpljenosti nakon raznih bolesti.

Martina Domačinović

PUSTINJSKE ŽIVOTINJE

Gdje je voda?

Kao i biljke (opisane u prošlom broju), sve se pustinjske životinje suočavaju s problemom nedostatka vode, odnosno velikom vrućinom koja vlada pustinjom. Sve se one snalaze na različite načine, sve jedan domišljatiji od drugog. Primjerice, podzemna vjeverica u pustinji Kalahari upotrebljava svoj kitnjasti rep kao suncobran, nadvijajući ga nad

glavu u položaj potreban da joj trup ostane u hladu. Pustinjski zec u Americi, jež u pustinji Gobi i jazavčar u Australiji također koriste sredstvo za hlađenje, kao i pustinjska lisica u Sahari, u ovom slučaju goleme uši. Očito je da su velike uši korisne za hvatanje svakog šuma u pustinji, ali su uši svih tih stvorenja veće nego što je potrebno za dobru akustiku. Kroz njih teče mreža sitnih krvnih žilica, koje su tako blizu površine kože da zrak koji struji preko nje hlađi krv koja teče kroz njih. Ptice su bolje od većine životinja "opremljene" za obranu od vrućine. U većini im dijelova svijeta perje služi za čuvanje tjelesne topoline, tj. za smanjenje i povećanje tjelesne topoline.

Zaštićene perjem, mnoge ptice mogu bez posljedica sjediti na pustinjskom suncu cijelog dana. Pustinjska lisica i šakal su toliko smanjili svoje potrebe za vodom da mogu izvući dovoljno tekućine iz hrane a da nikad ne piju. Neke (jedna ili dvije) mogu u velikoj nuždi proizvesti vodu u svojem organizmu rastvaranjem zaliha masti. Ali mnogi veliki sisavci, poput oriksa i klokana, osuđeni su da svakoga dana putuju od pasašta do neke od malobrojnih raštrkanih lokvi i natrag. I pustinjske ptice često svakodnevno ponavljaju tu rutinu.

Neka pustinjska područja imaju posebne probleme koje biljni i životinjski svijet u njima treba riješiti ili određene izvore koje treba iskoristiti na različite načine. Pustinja Namib ima izvor vlage kakav nije podaren mnogim pustinjskim područjima: graniči s morskom obalom. Za mnogih noći u godini, s mora dopire magla. Dok plovi nad pustinjom, zgušnjava se u kapi. Nekoliko organizama, koji žive u pustinji Namib, ovise o tome: Za takvih noći, kornjaši

Uši služe i za hlađenje

crnokrilci, dugonogi i crni, penju se na krestu pješčanih dina i tamo stoje u redu, okrenuti prema moru, spuštene glave i uzdignuta zatka, polagano bilježeći vrijeme nogama. Magla se vuče mimo njih i kondenzira vlagu na njihovim tijelima. Kad dignu noge, ona se cijedi niz stegna na njihov zadak i odatre po trupu do usta.

..... ekologija.

RISNJAK

Još samo pokoji ris u Nacionalnom parku

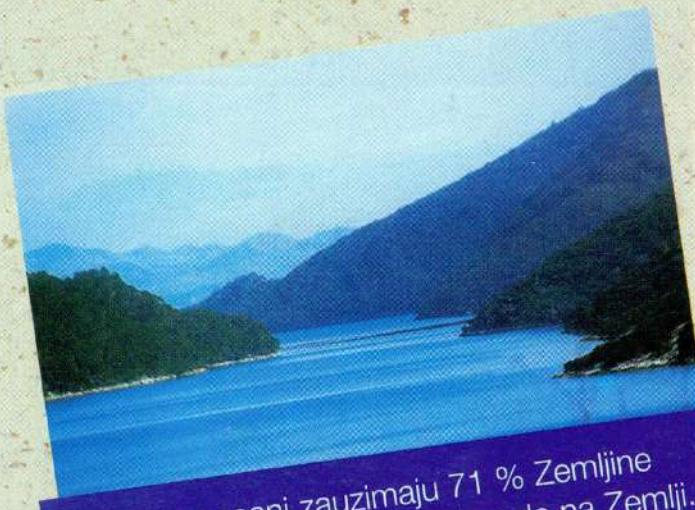
"Da uživaš sve one divotne boje, valja ovamo doći u drugoj polovini lipnja ili početkom srpnja, jer poslije flora zamire, a već do konca kolovoza dozrelo je sjeme, bilje ga predalo materi Zemlji i na Risnjaku nastala je jesen, koju naskoro zamijeni dugotrajna zima. Proljeće se najavlja tek u drugoj polovini svibnja ili početkom lipnja, a bilje se razvija tako naglo da u isti mah procvatu proljetne i mnoge ljetne biljine."

Tim riječima prirodoslovac Dragutin Hirc oslikava Šloserovu livadu pod najvišim vrhom Risnjaka. Od tog je opisa prošlo cijelo stoljeće, a livada je ponešto izmijenjena pošto je 1932. godine sagrađen planinarski dom i planinari su češći gosti, ali bogatstvo vršne zone Risnjaka i dalje je neosporno. Risnjačke šume svakako su bile glavni motiv za proglašenje tog divnog podnožja nacionalnim parkom. Najveći dio površine Nacionalnog parka obrastao je šumom bukve i jele, a broj tetrijeva (40 - 50) je u granicama prirodne gustoće. Vjerojatno je Risnjak dobio ime po risovima koji su tamo obitavali, no svi su ustrijeljeni polovicom prošloga stoljeća, a ovaj sadašnji je doselio 1974. iz susjednih slovenskih planina. Još se tu i tamo pojavljuju vuk i divlja svinja, a poznati ukras risnjačkih proplanaka su jeleni, srne i divokoze. Ovim Nacionalnim parkom vlada zima, dok su ljeta kratka i svježa. Snijeg se, u prosjeku, zadržava 157 dana godišnje, a njegova visina može doseći i 4 m. Zanimljive biljke su branjem ugroženi runolist, skupolijeva gošarka, alpski ranjenik, planinski stolisnik...

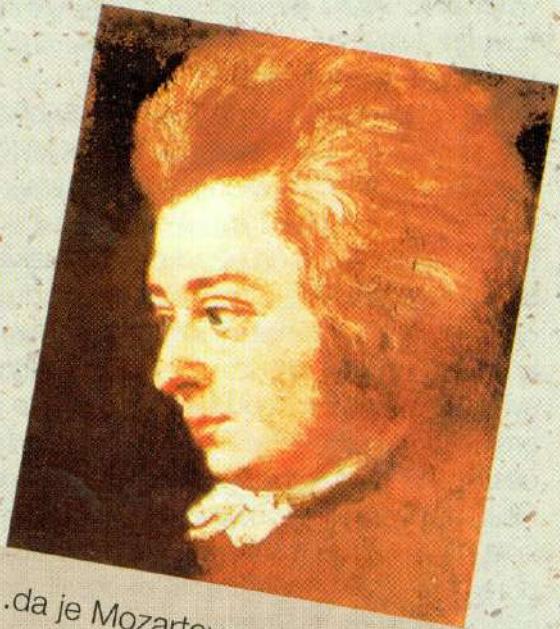
Marija Milić

RIJESTER

Priredila: Zorana Perincić

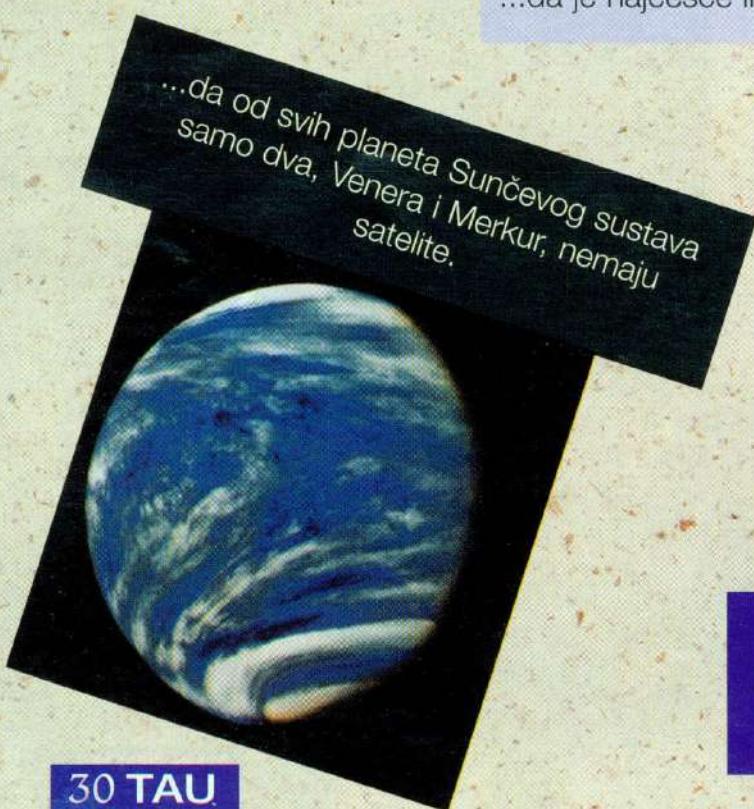
...da oceani zauzimaju 71 % Zemljine površine i sadržavaju 97 % vode na Zemlji. Manje od 1 % je svježa voda, a 2-3 % je u ledenjacima.

...da je Mozartovo cijelo ime bilo: Johannes Chrysostomus Wolfgangus Theophilus Mozart.

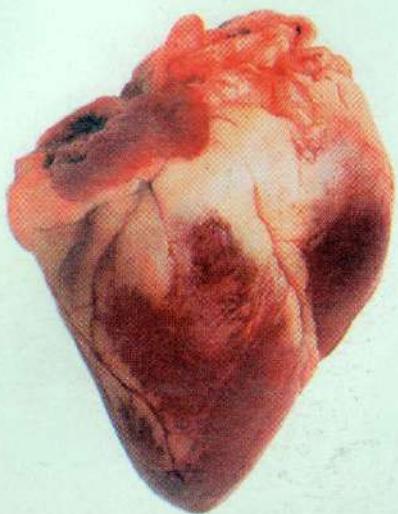
...da je najčešće ime na svijetu Mohammed.

...da od svih planeta Sunčevog sustava samo dva, Venera i Merkur, nemaju satelite.

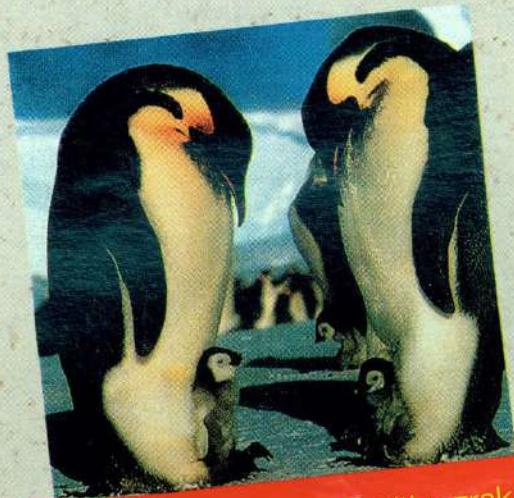

...da dnevno munja dođe u kontakt sa zemljom nešto više od sedamnaest (17) milijuna puta, tj. oko dvjesto (200) puta u sekundi

ZNAPI

...da u godini dana srce jedne osobe udari 40,000.000 puta.

..da pingvini mogu skočiti u zrak čak dva metra.

... da je $111,111.111 \times 111,111.111 = 12,345,678,987,654.321$.

..da 27 % američkih studenata vjeruje da je život "besmisleni egzistencijalni pakao".

...da se prije 1800. godine cipela za lijevu i cipela za desnu nogu nisu nimalo razlikovale.

...da se ni jedan kvadratni komad papira ne može presaviti više od sedam (7) puta.

... da se novac ne radi od papira,
već od pamuka.

Hajdete za mnom,
učinit će vas ribarima ljudi.

(Mt 4,19)